

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)

“10 ” травня 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою «Економіка підприємства та організація
підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «Фактори та резерви підвищення прибутку на ТОВ «ЮГФУД»
(назва теми)

Виконавець:

Студентка 44 групи заочного факультету

Прокопенко Ксенія Володимирівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Янковий Олександр Григорович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ	
УТВОРЕННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1 Сутність і види прибутку на підприємстві.....	6
1.2 Розподіл прибутку підприємства.....	13
1.3 Шляхи й фактори підвищення прибутковості підприємства.....	17
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ	
ТОВ «ЮГФУД».....	27
2.1 Коротка характеристика ТОВ «ЮГФУД».....	27
2.2 Аналіз економічного стану ТОВ «ЮГФУД».....	34
2.3 Аналіз прибутковості та фінансової стійкості підприємства.....	51
РОЗДІЛ 3. РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ	
У ТОВ «ЮГФУД».....	58
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	66
ДОДАТКИ.....	72

ВСТУП

Актуальність теми. Прибуток підприємства, резерви його підвищення, фактори впливу на нього, питання управління прибутковістю, являються предметом дослідження багатьох науковців, однак не зважаючи на це вказане питання залишається не достатньо вивченим на даному етапі розвитку економічної науки і практики. Головними завданнями менеджерів підприємства є опанування ефективними методами організації виробництва та реалізації продукції, за допомогою яких можна досягти найбільшого прибутку. Разом з тим серед науковців немає спільного бачення теоретичної сутності поняття прибутковості та резервів її підвищення, так само як не існує єдиного універсального способу для всіх підприємств щодо вирішенні практичних завдань по підвищенню прибутковості діяльності підприємств. Крім того, дослідження факторів впливу на прибутковість, мають особливо важливе значення в умовах нестабільної політико-економічної ситуації. Отже, дослідження резервів збільшення прибутку та факторів впливу на прибутковість підприємств є актуальним і зумовлює доцільність розгляду цього питання.

Питанням прибутку і прибутковості підприємства приділяється значна увага з боку Міністерства фінансів України, Міністерства економіки, що знаходить своє відображення у законах, постановах та інструкціях. Крім цього, вагомий внесок у розвиток даних економічних категорій зроблено такими науковцями як, Бланк І.А., Кодацький В.П., Бондар Н.М., Семенов Г.А., Шлійко А.В., Пасічник В.Г., Манів З.О., Луцький І.М., Гетьман О.О., Блонська В.І., Васильців Т.Г., Гринкевич С.С. та ін.

Метою роботи є дослідження теоретичних, методологічних та практичних основ формування прибутку на підприємстві харчової промисловості України.

Досягнення мети дослідження визначило необхідність вирішення таких основних завдань:

- розглянути види прибутку на сучасному підприємстві;
- проаналізувати розподіл прибутку на промисловому підприємстві;
- дослідити розвиток управління прибутковістю на сучасному підприємстві;
- обговорити шляхи, фактори й резерви підвищення прибутку в харчовій промисловості України.

Об'єктом дослідження є процес управління прибутком на підприємстві харчової промисловості.

Предметом дослідження є теоретичні, методологічні та практичні аспекти формування прибутковості підприємства в умовах перманентних змін зовнішнього середовища.

Методи дослідження. Методологічною основою даного дослідження є наукові концепції та теоретичні розробки вітчизняних та зарубіжних вчених в області управління прибутком промислових підприємств з урахуванням змін зовнішнього середовища й адаптації до них сучасного вітчизняного бізнесу. В процесі дослідження використані методи та засоби економічного аналізу - таблиці, графіки, порівняння, угруповання та ін.

Інформаційною базою дослідження служили Закони України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, офіційні матеріали Державної служби статистики України, матеріали монографій, підручників, статей і тез вітчизняних та зарубіжних учених, публікації в друкованих й електронних економічних виданнях, першоджерела та дані фінансової звітності ТОВ «ЮГФУД» України.

Практичне значення отриманих результатів. У кваліфікаційній роботі продемонстровані сучасні методи і моделі управління прибутком промислового підприємства, проведений аналіз стану системи управління прибутком на ТОВ «СІЛЬПО-ФУД», запропоновано заходи щодо підвищення її ефективності за

рахунок впровадження двох заходів організаційно-технічного та економічного характеру.

Апробація результатів роботи. Результати дослідження апробовані й докладались на Підсумковій науково-практичній студентській конференції «Сучасні виклики економіки», яка відбулась в м. Одесі 17 квітня 2024 року на базі Одеського національного економічного університету.

Публікації. Прокопенко К. В. ABC-аналіз як метод виявлення резервів підвищення прибутку на ТОВ «ЮГФУД». Збірник матеріалів IV підсумкової науково-практичної студентській конференції ОНЕУ «Сучасні виклики економіки». Одеса. 17 квітня 2024 р. С. 20–21.

Структура і обсяг роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (67 найменувань) та 1 додаток. Загальний обсяг бакалаврської роботи становить 73 сторінки комп'ютерного тексту, містить 18 таблиць та 20 рисунків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УТВОРЕННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність і види прибутку на підприємстві

Питання сутності та складу прибутку розглядались та обговорювались в роботах багатьох вітчизняних та зарубіжних економістів, були об'єктом численних наукових дискусій, що здійснювалася цілими економічними школами. Через множину підходів до висвітлення й аналізу сутності та складу прибутку підприємств, методів його обрахунку, розкриття змісту об'єкта оподаткування виникає необхідність в упорядкованому викладенні наукових позицій представників економічної й фінансової науки, запропонованих у різні часи (див. роботи (див., наприклад, роботи [7; 10; 18; 35; 40; 49; 61]).

Очевидно, що прибуток підприємства є складовою більш широкого економічного поняття, а саме – його доходу. Прибуток – лише частина доходу, оскільки останній включає також витрати на виробництво продукції (робіт, послуг). Тому поряд з прибутком необхідно досліджувати дохід промислового підприємства [5; 26; 32; 34; 35; 36; 41; 59].

Прибуток на підприємстві виконує наступні важливі функції:

- відображає підсумкові фінансово-економічні результати діяльності промислового підприємства, величину його грошових накопичень;
- є основною складовою фінансування майбутніх витрат на виробничий і соціальний розвиток підприємства.

Фінансові результати господарської діяльності формуються поступово протягом звітного періоду. Розмір і характер прибутків і збитків за кожний період діяльності підприємства є найважливішими підсумковими показниками його роботи. Під формуванням прибутку розуміють процес його створення в на протязі господарсько-фінансової діяльності. Управління цим процесом означає управління обсягами реалізації продукції, тобто кількістю та ціною продукції,

здійснення господарської діяльності з найменшими втратами у вигляді штрафів та інших санкцій.

В умовах ринкової економіки всі суб'єкти господарювання зацікавлені в отриманні великих доходів з найменшими витратами.

Різниця між доходами і витратами є фінансовим результатом господарсько-фінансової діяльності суб'єкта господарювання. Фінансовий результат може бути як позитивним, коли доходи перевищують витрати – прибуток, так і негативним: коли витрати перевищують доходи – збиток.

Залежно від видів діяльності прибуток підрозділяють на прибуток від звичайної і надзвичайної діяльності. Під видом діяльності розуміють сукупність подібних за економічним змістом господарських операцій. У свою чергу, прибуток звичайної діяльності поділяється на прибуток від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Визначення фінансових результатів полягає в знаходженні чистого прибутку (збитку) звітного періоду. Так, згідно П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати»: прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати; збитки – перевищення суми витрат над сумою доходів, для отримання яких здійснені ці витрати [39]. Для визначення фінансових результатів у бухгалтерському обліку передбачається послідовне зіставлення доходів і витрат, здійснених для отримання цих доходів від усіх видів діяльності.

Основними показниками прибутку (збитку), які використовуються для оцінки виробничо-господарської діяльності, є: валовий прибуток (збиток), прибуток (збиток) від операційної діяльності, прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування, прибуток (збиток) від звичайної діяльності, прибуток (збиток) від надзвичайних подій, чистий прибуток (збиток). Методики розрахунку цих показників наведено в П(С)БО 3 [39].

Існує ще один показник, який характеризує фінансовий результат і який знайшов відображення у раніше згаданому документі – це прибуток (збиток) від реалізації продукції (робіт, послуг), оскільки найбільшу частину прибутку

підприємства отримують саме від виробництва та реалізації продукції (робіт, послуг) від основної діяльності. Він визначається як різниця між чистим доходом і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), адміністративних витрат, витрат на збут. Під собівартістю реалізованої продукції розуміють виробничу собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг).

Нормальний прибуток – це той мінімальний прибуток, що повинний заробити підприємець, якщо він хоче залишитися у своєму бізнесі і продовжувати діяльність. Це – плата за виконання підприємницьких функцій. Поняття «нормальний прибуток» часто використовують для позначення альтернативних (неявних) витрат капіталу фірми. Нормальний прибуток – це прибуток, від якого власник фірми відмовляється, використовуючи свої власні ресурси у своїй фірмі, але яку він міг би одержати, вкладаючи свої ресурси в іншу справу.

Економісти включають нормальний прибуток у неявні платежі (витрати), щоб одержати ресурси підприємства в даній галузі. Нормальний прибуток повинний бути досить високої, щоб існуючі підприємства залишалися в даній галузі, і досить низьким, щоб нові підприємства не входили в цю галузь. Вона відбиває неявний фактор витрат, що виробник визначає собі за можливість керувати. Цей фактор відображає власну вартість виконання управлінської праці в даній галузі.

Отже, нормальний прибуток – економічні витрати і частина загальних економічних витрат підприємства, це плата менеджеру за те, щоб не допустити відтоку його капіталу з даної галузі в іншу. Нормальний прибуток є неявним чинником витрат, призначених для оплати на управлінську працю. Будь-яке перевищення прибутку над загальними економічними витратами відбивають економічну, чи чисту, прибуток. Економічний прибуток не входить у витрати, тому що це доход, отриманий понад нормальний прибуток [64].

У конкретних галузях підприємства можуть отримувати прибуток тільки визначений час. Прибуток працює як сигнал. Якби всі галузі були конкурентними, то підприємства могли б постійно вступати в нову для себе галузь, чи залишати її у відповідь на зміну прибутковості. У тривалий період часу жодна фірма в жодній галузі не змогла б одержувати більше, ніж нормальний прибуток. Економічний прибуток неминуче зменшиться до нуля, як тільки нові виробники вступлять у дану галузь. Це називається *парадоксом прибутку*: економічний прибуток породжує міжгалузеву конкуренцію, що зводить її до нуля.

Аналогічно збитки є також тимчасовими. Якщо підприємство працює зі збитком у конкретній галузі, то зрештою воно неї залишить. Тому що підприємство залишить галузь, то ціни виростуть, і збитки в галузі в кінцевому рахунку зникнуть. У довгостроковому періоді часу жодна фірма не може сподіватися на прибуток більшу, ніж нормальна.

На кожному підприємстві формуються чотири показники прибутку, які істотно розрізняються по величині, економічному змісту і функціональному призначенню. Базою всіх розрахунків служить балансовий прибуток – основний фінансовий показник виробничо-господарської діяльності підприємства. Для цілей оподаткування розраховується спеціальний показник – податковий прибуток, а на його основі – прибуток, що оподатковується, та прибуток, що не оподатковується. Частина балансового прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства після внесення податків і інших платежів у бюджет, називається чистим прибутком. Вона характеризує кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства (рис. 1.1).

Валовий (балансовий) прибуток являє собою суму прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг), основних фондів, іншого майна підприємства і доходів від позареалізаційних операцій, зменшених на суму витрат по цих операціях:

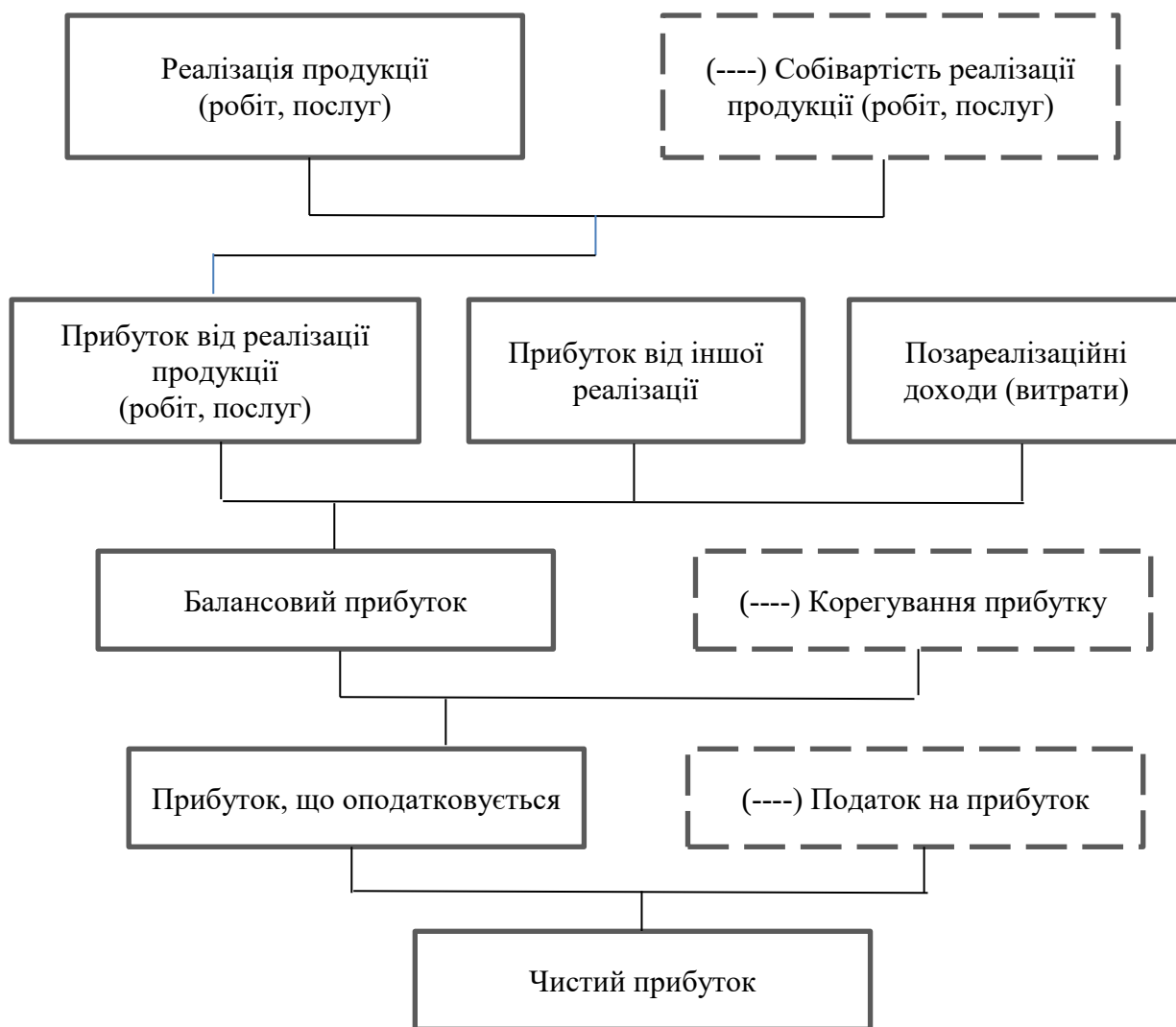

Рис. 1.1 – Схема формування прибутку господарчого суб'єкта

Джерело: побудовано автором на основі [38]

Балансовий прибуток включає три основних елементи: прибуток (збиток) від реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг; прибуток (збиток) від реалізації основних засобів, їхнього іншого вибуття, реалізації іншого майна підприємства; фінансові результати від позареалізаційних операцій.

Прибуток від реалізації продукції (робіт, послуг) – це фінансовий результат, отриманий від основної діяльності підприємства, що може здійснюватися в будь-яких видах, зафіксованих у його статуті і не заборонених законом. Прибуток від реалізації продукції (робіт, послуг) визначається як

різниця між виторгом від реалізації продукції (без податку на додаткову вартість і акцизів) і витратами на виробництво і реалізацію, що включаються в собівартість продукції:

При визначенні прибутку від реалізації основних фондів і іншого майна підприємства для цілей оподаткування враховується різниця (перевищення) між продажною ціною і первісною (чи залишковою) вартістю цих фондів і майна (збільшеної на індекс інфляції). При цьому залишкова вартість майна обчислюється стосовно до основних фондів, нематеріальним активам і швидко зношувальним предметам.

За реалізацією продукції, що має натурально-речовинну форму, розрахунок прибутку ведеться виходячи з виторгу і повної собівартості продукції, обумовленими на обсяг реалізованої продукції в натуральному вираженні:

Прибуток від реалізації продукції	=	Прибуток у нереалізованих залишках річної продукції на початок року	+	Прибуток від випуску товарної продукції звітного періоду	+	Прибуток у залишках нереалізованої продукції на кінець періоду
-----------------------------------	---	---	---	--	---	--

Прибуток від виконання чи робіт чи надання послуг розраховується аналогічно прибутку від реалізації продукції.

Прибуток (збиток) від реалізації основних засобів і іншого майна підприємства являє собою фінансовий результат, не зв'язаний з основними видами діяльності підприємства. Він відбиває прибуток (збиток) від іншої реалізації, до якого відноситься продаж на сторону різних видів майна, що числиться на балансі підприємства.

До складу доходів (витрат) від позареалізаційних операцій включаються:

- доходи, одержувані від пайової участі в діяльності інших підприємств;

- від здачі майна в оренду;
- доходи (дивіденди, відсотки) по акціях, облігаціям і іншим цінним паперам;
- а також інші доходи (витрати) від операцій, безпосередньо не зв'язаних з виробництвом продукції (робіт, послуг) і її реалізацією, включаючи суми, отримані і сплачені у виді санкцій і відшкодування збитків.

Фінансові результати від позареалізаційних операцій – це прибуток (збиток) по операціях різного характеру, що не відноситься до основної діяльності підприємства і не зв'язаним з реалізацією продукції, основних засобів, іншого майна підприємства, виконання робіт, надання послуг. До складу позареалізаційних прибутків (збитків) включається сальдо отриманих і сплачених штрафів, пені, неустойок і інших видів санкцій, а також інші доходи:

- прибуток минулих років, виявлених у звітному році;
- доходи від дооцінки товарів;
- надходження сум у рахунок погашення дебіторської заборгованості, списаної в минулі роки;
- позитивні курсові різниці по валютних рахунках і операціям в іноземній валюті;
- відсотки, отримані по коштах, що числиться на рахунках підприємства.

До них також відноситься дохід від пайової участі в статутному капіталі інших підприємств, що представляють собою частина чистого прибутку, що надходить засновникам у заздалегідь обговореному чи розмірі у вигляді дивідендів по акціях, якими володіє засновник. Доходами від цінних паперів є відсотки по облігаціях і короткострокових казначейських зобов'язаннях. Підприємство має право на одержання доходу по цінних паперах акціонерних товариств, якщо вони придбані не пізніше, ніж за 30 днів до офіційно оголошеної дати їхньої виплати. По державних цінних паперах право і порядок одержання доходів визначаються умовами їхнього випуску і розміщення.

По засобах, наданим у борг, підприємство одержує доходи за умовами договору між кредитором і позичальником.

Доходи від здачі майна в оренду формуються з одержуваної орендної плати, що орендар платить орендодавцю. Прибуток від використання орендованого майна є обов'язковою частиною орендної плати і залежить від його вартості, рентабельності підприємства, терміну оренди. У залежності від умов договору орендна плата може включати амортизаційні чи відрахування їхню частину, якщо орендар бере на себе визначені зобов'язання по відновленню основних фондів. Прибуток включається в орендну плату як відсоток вартості майна.

Крім того, до позареалізаційних результатів відносяться наступні втрати:

- збитки по операціях минулих років;
- нестача матеріальних цінностей, виявлених при інвентаризації;
- негативні курсові різниці по валютних рахунках про операціям в іноземній валюті;
- некомпенсовані втрати від стихійних лих з урахуванням витрат по запобіганню і ліквідації стихійних лих і т. п.

Чистий прибуток утвориться після сплати з валового прибутку податків та інших обов'язкових платежів. Чистий прибуток залишається у повному розпорядженні підприємства.

1.2 Розподіл прибутку підприємства

Головна вимога, яка пред'являється сьогодні до системи розподілу прибутку, що залишається на підприємстві, полягає в тому, що вона повинна забезпечити фінансовими ресурсами потреби розширеного відтворення на основі встановлення оптимального співвідношення між засобами, що направляються на споживання і накопичення.

Виходячи з прийнятої стратегії розвитку підприємства визначаються основні напрямків використання чистого прибутку, насамперед, враховується стан конкурентного середовища, що може диктувати необхідність істотного розширення і відновлення виробничого потенціалу підприємства. Відповідно до цього визначаються масштаби відрахувань від прибутку у фонди виробничого розвитку, ресурси яких призначаються для фінансування капітальних вкладень, збільшення оборотних коштів, забезпечення науково-дослідної діяльності, упровадження нових технологій, переходу на прогресивні методи праці і т. п. [9; 16; 48].

Загальна схема розподілу прибутку підприємства приведена на рис. 1.2.

Чистий прибуток	=	Резервний фонд	+	Фонд накопичення	+	Фонд споживання
--------------------	---	-------------------	---	---------------------	---	--------------------

Рис. 1.2 – Розподіл чистого прибутку підприємства

Джерело: побудовано автором на основі [23]

Для кожної організаційно-правової форми підприємства законодавчо установлений відповідний механізм розподілу прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства, заснований на особливостях внутрішнього пристрою і регулювання діяльності підприємств відповідних форм власності.

На будь-якому підприємстві об'єктом розподілу є балансовий прибуток підприємства. Під його розподілом розуміється направлення прибутку в бюджет і по статтях використання на підприємстві. Законодавчо розподіл прибутку регулюється у виді податків і інших обов'язкових платежів. Визначення ж напрямків витрат прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства, структури статей його використання знаходиться в компетенції самого підприємства.

Держава не встановлює яких-небудь нормативів розподілу прибутку, але через порядок надання податкових пільг стимулює напрямок прибутку на капітальні вкладення виробничого і невиробничого характеру, на благодійні

цілі, фінансування природоохоронних заходів, витрат по змісту об'єктів і установ невиробничої сфери тощо.

Законодавство обмежує розмір резервного фонду підприємства, регулює порядок формування резерву по сумнівних боргах. Порядок розподілу і використання прибутку підприємства фіксується в його статуті і визначається положенням, що розробляється відповідними підрозділами економічних і фінансових служб і затверджується керівним органом підприємства.

Із загального (валового) прибутку сплачується податок. Величина, що залишилась, є чистим прибутком. З неї виплачуються борги і проценти за довгострокові кредити, а решта поділяється на дві частини. Перша — прибуток, який розподіляється між власниками майна (капіталу) підприємства (акціонерами), спрямовується на заохочувальні виплати його персоналу за результатами роботи та інші потреби (внески у благодійні фонди, допомога різним організаціям тощо).

До другої частини належить прибуток, який залишається на підприємстві (нерозподілений прибуток), і використовується на інвестиційні потреби та створення резервного фонду.

Останній є фінансовим компенсатором ймовірних відхилень від нормального обігу грошей або додаткової їх потреби. Напрямки і суми використання чистого прибутку визначаються власниками підприємства.

Розподіл прибутку на підприємствах різних організаційних форм.

Прибуток повного товариства розподіляється між учасниками у відповідності з установчим договором, у якому визначаються частки його учасників. Визначення часткою в договорі має значення не тільки при розподілі прибутку, але і для рішення питання про покриття збитків.

Кожен учасник, одержавши частину прибутку повного товариства, враховує її в складі свого балансового прибутку як позареалізаційний доход і з загальної суми балансового прибутку у встановленому порядку обчислює податок, що вносить у бюджет.

Чистий прибуток товариства розподіляється між резервним фондом, фондом накопичення, фондом споживання, а прибуток, що залишився – вже між засновниками.

В установчому договорі можуть бути передбачені й інші умови розподілу прибутку. При недостатності прибутку вкладники можуть одержати менший відсоток прибутку на свій внесок, але й у цьому випадку договором можуть бути передбачені інші умови (наприклад, виплата відсутньої частини прибутку вкладникам у наступному році і т. д.).

У командитному товаристві з отриманого балансового прибутку насамперед вноситься в бюджет податок на прибуток, обчислений відповідно до порядку, установленим для юридичних осіб. Після цього частина прибутку направляється вкладникам у долі, що відповідає їхньому внеску в капітал товариства, потім прибуток направляється на розвиток підприємства й інші мети. Залишок прибутку розподіляється між дійсними членами (повними товаришами).

Якщо прибуток чи не отриманий отримана в меншому обсязі, ніж передбачалося, то можливі наступні варіанти:

- при негативних фінансових результатах дійсні члени зобов'язані віддати вкладникам їхню частку прибутку, продавши майно товариства;
- при недостатності засобів може бути прийняте рішення про невиплату пайовикам прибутку.

Прибуток товариства з обмеженою відповідальністю обкладається податком і розподіляється в загальному порядку, установленому для юридичних осіб. При підведенні підсумків господарської діяльності за рік кожному учаснику (пайовику) виплачується частка прибутку, що відповідає його внеску в статутний капітал, внесення в бюджет податків, інших обов'язкових платежів, напрямку прибутку на розвиток підприємства і матеріальне заохочення працівників.

1.3 Шляхи й фактори підвищення прибутковості підприємства

Проблеми визначення й класифікації факторів та резервів зростання прибутку на промисловому підприємстві досліджували численні вітчизняні і іноземні економісти й практики різних поколінь та наукових шкіл. До найбільш відомих відносяться С.Н. Івашковський, Ю.І. Продіус, Д. Астрінський, Г.К. Дженкова, Н. Ваніна, Т.В. Романова, Є.О. Даровський, В.В. Биба., М.В. Ковалець, А.В. Гречко, О.М. Мельнікова та ін. [4; 15; 17; 47; 64].

Зміна економічних ознак за будь-який часовий період відбувається під впливом безлічі різноманітних факторів. При вивченні будь-якого показника важливим є не тільки вивчення його суті та динаміки, а й факторів формування даного показника, під впливом яких відбувається його зміна. Це необхідно для виявлення позитивних та негативних впливів на досліджуваний показник, що дозволить у подальшому посилити вплив позитивних процесів та мінімізувати негативний вплив на результат.

Фактори – це елементи, причини й умови, які можуть розглядатися як рушійні сили економічних явищ, що відбуваються, і процесів, чия дія врешті знаходить віддзеркалення в рівнях, темпах зростання, абсолютних величинах конкретних показників або цілої групи економічних ознак. Розрізняють фактори 1-го, 2-го, ..., n-го порядку. Причому кожний подальший акумулює вплив факторів більш низького порядку. В економічному аналізі широко поширено поняття «показник фактора». Це означає, що даний показник можна розглядати як фактор, визначальне значення іншого показника, але більш високого порядку. Тому чим вищий порядок аналізованого показника, тим більше число факторів визначає його кількісне значення.

До числа економічних ознак вищого порядку належать прибуток і рівень рентабельності виробництва. При аналізі цих показників необхідно знати всі можливі фактори, що впливають на їх величину, володіти методикою розрахунку впливу цих факторів на узагальнюючі показники ефективності.

Через управління цими факторами на підприємстві можна створити механізм пошуку резервів збільшення прибутку і досягнення необхідного рівня рентабельності. Розмаїття факторів, що впливають на прибуток і рентабельність, вимагає їх класифікації, яка відіграє важливу роль при визначенні основних напрямів пошуку резервів підвищення ефективності господарювання.

Фактори, які впливають на прибуток, можуть класифікуватися за різними ознаками, але основною класифікаційною ознакою можна вважати поділ усіх чинників на внутрішні і зовнішні (рис. 1.3).

Внутрішні фактори поділяються на основні та неосновні. До основних внутрішніх факторів, які залежать від роботи підприємства, відносяться такі:

- обсяг продажу продукції (при постійній частці прибутку в ціні товару зростання обсягу продажу товарів дозволяє отримувати великий прибуток);
- товарна структура продукції (розширення асортименту сприяє зростанню обсягу продажів);
- організація руху товару (прискорене просування продукції на ринки збуту сприяє збільшенню обсягу реалізації і одночасно зниженню поточних витрат);
- організація процесу продажу товарів;
- чисельність і склад працівників (достатня чисельність при певному рівні технічної озброєності праці дозволяє повною мірою реалізувати виробничу програму підприємства);
- форми і системи економічного стимулювання праці працівників; – продуктивність праці працівників підприємства;
- дотримання темпів зростання виробництва (реалізації) і оплати праці;
- фондоозброєність і технічна озброєність праці працівників;
- стан матеріально-технічної бази підприємства;
- моральний і фізичний знос основних фондів (використання фізично зношених основних фондів, морально застарілого устаткування не дозволить

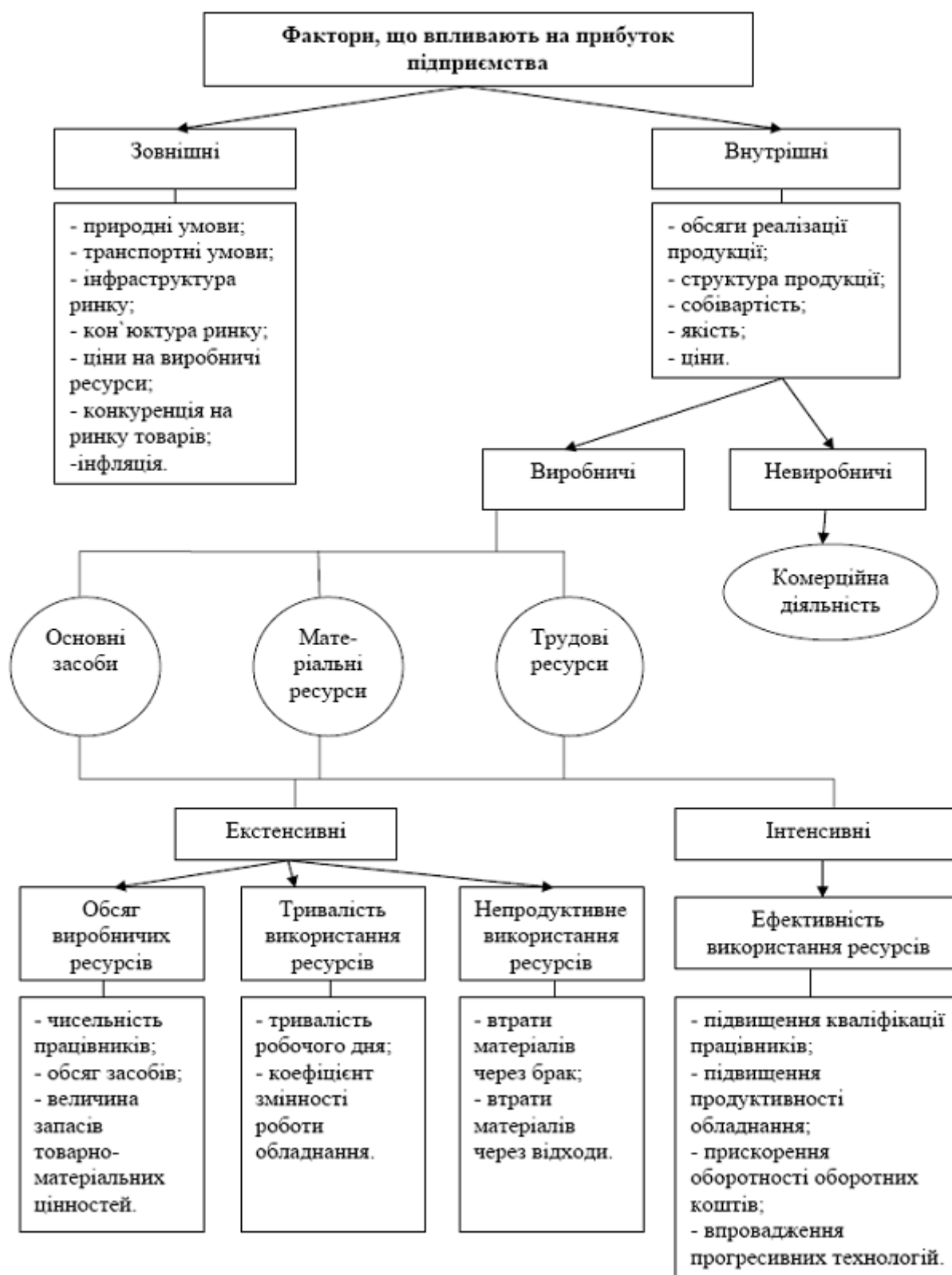

Рис. 1.3 – Класифікація факторів, що впливають на величину прибутку підприємства

Джерело: побудовано автором на основі [47]

- фондівдача;
 - склад і структура оборотних коштів;
- підприємству розраховувати на збільшення обсягів виробництва і випуск цієї продукції, що відповідає сучасним вимогам);
- вживаний порядок ціноутворення;
 - організація роботи щодо стягнення дебіторської заборгованості;
 - режим економії (здійснення належного режиму економії дозволяє знижувати поточні витрати підприємств);
 - ділова репутація (хороша ділова репутація підприємства є позитивним уявленням, що сформувалося у споживачів про потенційні можливості підприємства).

Внутрішньовиробничі фактори є первинними і основними чинниками зростання прибутку. З підвищенням ефективності використання саме цих видів ресурсів зв'язана інтенсифікація виробництва, тому що елементи процесу виробництва одночасно і в повному обсязі беруть участь у створенні продукту, але по-різному в утворенні його вартості.

Засоби праці переносять свою вартість на готовий продукт поступово, але в міру зношення, а предмети праці в живу працю – одноразово.

Неосновні фактори пов'язані з порушенням господарської дисципліни (порушення умов праці та вимог до якості продукції, які ведуть до штрафів і економічних санкцій). Внутрішні фактори є суб'єктивними. Їх особливістю є те, що вони можуть певним чином регулювати вплив зовнішніх чинників.

Зокрема, такий фактор, як облікова політика дає можливість підприємству обирати методи обліку, які спричиняють істотний вплив на фінансові результати (методи оцінки запасів, амортизації, розподіл витрат і доходів між звітними періодами, порядок регулювання сумнівної заборгованості тощо), тим самим регулюючи розмір прибутку до оподаткування [64].

Зовнішні фактори – це ті, які не залежать від роботи підприємства. До них належать:

- ємкість ринку;
- розвиток конкуренції;
- розмір цін, що встановлюються постачальниками;
- ціни і тарифи на транспортні послуги, ремонтне, комунальне господарства, енергоносії;
- розвиток профспілкового руху; – регулювання державою діяльності підприємств;
- рівень інфляції, яка збільшує ризик знецінення майбутніх доходів.

До зовнішніх факторів формування прибутку відносять природні умови. Цей фактор має особливо велике значення в харчовій промисловості країни: якщо в сільському господарстві через несприятливі природні умови зменшується врожай, то через це зростають ціни на сировину переробних підприємств.

Також до зовнішніх факторів можна віднести накази вищого керівництва. Це актуально, коли підприємство входить до складу об'єднання підприємств і нижче стоячі ланки не можуть вплинути на рішення вищого керівництва.

Одною з основних груп зовнішніх факторів є фактори пов'язані з державним регулюванням цін, тарифів, податкових ставок, нормативів, штрафних санкцій.

Внутрішні фактори можна розділити на виробничі та невиробничі, а виробничі, в свою чергу, включають екстенсивні та інтенсивні фактори, які використовуються для поглибленого аналізу.

Екстенсивні фактори впливають на процес отримання прибутку через кількісні зміни: обсяг засобів і предметів праці, фінансові ресурси, час роботи обладнання, чисельність персоналу, фонд робочого часу.

Інтенсивні фактори впливають на процес отримання прибутку через «якісні» зміни: підвищення продуктивності обладнання і його якості,

використання прогресивних видів матеріалів, модифікацію технології їх обробки, прискорення оборотності оборотних засобів, підвищення класифікації і продуктивності праці персоналу, зниження трудомісткості й матеріаломісткості продукції, удосконалення організації праці і ефективного використання фінансових ресурсів.

У процесі здійснення господарської діяльності підприємства, пов'язаної з виробництвом, реалізацією продукції і отриманням прибутку ці фактори знаходяться в тісному взаємозв'язку і залежності. До невиробничих факторів відносять постачальницько-збутову і природоохоронну діяльність, соціальні умови праці та побуту.

Первинні чинники виробництва впливають на прибуток через системи узагальнюючих показників більш високого порядку чинників. Ці показники відображають, з одного боку, обсяг і ефективність використання авансованих засобів, тобто засобів, що повністю беруть участь у створенні продукції, а з іншого боку – величину і ефективність використання їх спожитої частини, що бере участь у формуванні собівартості.

Групи факторів знаходяться у взаємозв'язку між собою та з іншими чинниками. Наприклад, питома витрата матеріалів і палива залежить від технічного рівня виробництва, стану основних фондів. Ціни на матеріали і паливо залежать від територіального розміщення постачальників. На продуктивність праці впливає велике число чинників, але укрупнено вона може розглядатися як добуток фондоозброєності та фондівіддачі. Структура витрат знаходиться під дією всіх факторів, як визначають окремі види витрат.

Крім того, чинники і результат їх взаємодії іноді міняються місцями, наприклад, фондівіддача може виступати, з одного боку, як узагальнюючий результативний показник, а з іншого – як частинний фактор, що впливає на рівень рентабельності.

В економічній літературі зустрічається думка, що на формування абсолютної суми прибутку підприємства впливають:

- ефективність фінансово-господарської діяльності;
- сфера діяльності; – галузь економіки; – установлені законодавством умови обліку фінансових результатів.

Зміни в обсягах прибутку підприємств свідчать про складні процеси, що відбуваються в окремих галузях економіки країни і пов'язані зі зміною обсягів виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг); зміною ефективності господарювання; розвитком ринкових відносин, ціноутворенням.

Деякі автори пропонують класифікацію факторів, що впливають на розмір прибутку з виділенням трьох груп:

- у сфері виробництва: його обсяг, якість продукції, асортимент, рівень оптових цін і т.д.;
- у сфері обігу: організація оперативної роботи з реалізації продукції, дотримання умов договорів, взаємозв'язок зі споживачами і т.д.;
- фактори, що не залежать від діяльності підприємства: перебої в матеріально-технічному постачанні, несвоєчасна подача транспорту під відвантаження готової продукції й ін.

Недоліком указаної концепції є те, що вона не дозволяє правильно оцінити сформовану ситуацію, стан підприємства на ринку, фінансове становище підприємства й, отже, не сприяє прийняттю ефективного управлінського рішення з метою збільшення прибутку.

На думку А.В. Столярчук, на величину прибутку впливає сукупність багатьох факторів, які необхідно враховувати в процесі управління. Ці фактори можна розділити на дві великі групи: зовнішні, які не залежать від підприємства, і внутрішні, на які підприємство може впливати [52].

Взаємозалежні чинники, також як і основні, сильно впливають на величину прибутку. Ці чинники не випадково отримали таку назву. Їх особливість полягає в тому, що кожний з них в якійсь мірі впливає або випробовує вплив інших чинників з цієї групи. Тому, розділивши підсистему взаємозалежних чинників на окремі елементи – показники, можна виявити

ступінь впливу кожного з них на прибуток на основі застосування методів і прийомів економіко-математичного аналізу.

У цілому дослідники погоджуються з класифікаціями різних авторів, але вони не розглядають фактори, які впливають на прибуток в залежності від видів діяльності підприємства. Як було зазначено вище, показником, який характеризує результати від основної діяльності, є прибуток від реалізації.

На прибуток від реалізації продукції впливають чотири основні фактори першого рівня:

- обсяг реалізації продукції (обсяг виробництва, залишки запасів продукції, кон'юнктура ринку, ринки збуту);
- собівартість продукції (рівень витрат на окремі вироби, ціна на матеріали, адміністративні витрати, витрати на збут);
- структура реалізації (кон'юнктура ринку, ринки збуту);
- ціна на реалізацію продукції (якість продукції, терміни реалізації, кон'юнктура ринку, ринки збуту, рівень інфляції).

Показник «валовий прибуток» є повним показником діяльності підприємства. У його складі враховується прибуток від усіх видів діяльності. Цей показник використовується для оцінки виконання програм виробництва і розрахунку завантаження виробничих потужностей.

На зміну суми валового прибутку впливає низка факторів, основними з яких є:

- обсяг реалізації продукції (обсяг виробництва, залишки запасів продукції, кон'юнктура ринку, ринки збуту);
- структура реалізації (кон'юнктура ринку, ринки збуту);
- рівень витрат на 1 грн. реалізованої продукції (рівень витрат на окремі вироби, ціна на матеріали).

Факторами, які впливають на прибуток від операційної діяльності, є:

- доходи (витрати) від реалізації інших оборотних активів;
- доходи (витрати) від реалізації іноземної валюти;

- доходи (витрати) від операційної оренди;
- дохід від списання кредиторської заборгованості;
- нестачі та втрати від псування цінностей;
- дохід (витрати) від штрафів, пені, неустойки;
- втрати від знецінення запасів; – витрати на дослідження та розробки;
- доходи від повернення безнадійних боргів;
- доходи (витрати) від списаних раніше активів;
- адміністративні витрати; – витрати на збут.

До складу чинників, які впливають на фінансові результати від інвестиційної і фінансової діяльності, відносять:

- доходи (витрати) від реалізації фінансових інвестицій;
- доходи (витрати) від реалізації майнових комплексів;
- доходи (витрати) від реалізації необоротних активів;
- дохід безоплатно одержаних активів;
- доходи (витрати) від не операційної курсової різниці;
- дивіденди отримані та сплачені;
- інші доходи (витрати) від фінансових операцій;
- втрати від уцінки необоротних активів тощо.

Поряд із розглянутими факторами формування прибутку слід досліджувати і специфічні фактори, до яких відносять леверидж, облікову політику.

Леверидж в економіці визначається як чинник, незначна зміна якого може привести до суттєвих змін результативного показника, тобто це потенційна можливість впливати на прибуток шляхом відповідної зміни деяких факторів. Виробничий леверидж надає можливість впливати на формування прибутку від основної діяльності за рахунок зміни обсягу виробництва або реалізації продукції (робіт, послуг) і питомої ваги умовно постійних та умовно змінних витрат у собівартості.

Тобто зростання обсягу виробництва (реалізації) зменшує рівень постійних витрат на одиницю продукції та збільшує прибуток на одиницю, що врешті відобразиться на обсягу та структурі основних та оборотних засобів і ефективності їх використання. Фінансовий леверидж тісно пов'язаний з фінансовою діяльністю підприємства. За допомогою фінансового левериджу можна оптимізувати співвідношення між власними та залученими ресурсами та визначити їх вплив на прибуток. Цей важіль показує, у скільки разів чистий прибуток перевищує прибуток від звичайної діяльності до оподаткування.

Як було сказано раніше, облікова політика також впливає на формування прибутку підприємства, тобто:

- використання методу прискореної амортизації, що дає можливість прискорено оновлювати основні засоби;
- зміна методу погашення вартості малоцінних і швидкозношуваних предметів;
- використання різних методів оцінки виробничих запасів (ФІФО, середньозваженої собівартості);
- регулювання методу оцінки незавершеного виробництва: за вартістю прямих витрат; за вартістю сировини, матеріалів і напівфабрикатів; за фактичною собівартістю;
- використання різних методів визначення прибутку від реалізації (робіт, послуг).

На величину прибутку підприємства впливає велика кількість різноманітних факторів. Основу класифікації чинників прибутку складає їх поділ на зовнішні та внутрішні. Найбільший інтерес для вивчення складають внутрішні чинники, бо саме на них підприємство може впливати безпосередньо, й саме вони є найголовнішими важелями впливу на формування прибутку підприємства. Їх глибоке дослідження є основою для прийняття управлінських рішень у сфері управління прибутком.

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ТОВ «ЮГФУД»

2.1 Коротка характеристика ТОВ «ЮГФУД»

Повне найменування: товариство з обмеженою відповідальністю «ЮГФУД», скорочене: ТОВ «ЮГФУД». Юридична адреса: 65025, м. Одеса, 19 км Старокиївської дороги [45; 60].

Товариство має самостійний баланс, рахунки в банках України, круглу печатку зі своєю назвою. Учасник(и) Товариства не відповідають за його зобов'язаннями і несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства у межах вартості своїх вкладів. За родом своєї діяльності для досягнення цілей та виконання задач Товариство є учасником зовнішньоекономічної діяльності.

Для здійснення своїх статутних цілей Товариство має право:

- укладати на території України та інших держав будь-які угоди та інші юридичні акти;
- створювати філії, представництва, дочірні підприємства та інші структурні підрозділи як на території України, так і за її межами;
- вести самостійну зовнішньоекономічну діяльність;
- купувати, орендувати, брати у лізинг рухоме та нерухоме майно, а також матеріальні ресурси, в тому числі і основні засоби виробництва у відповідності з чинним законодавством фізичних та юридичних осіб України та інших держав;
- створювати та реєструвати власні торгові марки (знак для товарів та послуг);
- самостійно визначати форми та систему оплати праці, її організацію та нормування.

Основною метою діяльності Товариства є здійснення будь-якої підприємницької діяльності, яка не заборонена чинним законодавством України та відповідає меті, передбаченій Статутом, отримання прибутку за рахунок

виробничої, підприємницької, комерційної та інших видів діяльності в різноманітних галузях господарювання і забезпечення на цій основі соціально-економічних потреб суспільства, а також зростання добробуту учасників та працівників Товариства.

Предметом діяльності Товариства є здійснення торговельної, виробничої, інжинірингової, фінансової, інноваційної, консультаційної, посередницької та іншої діяльності, зовнішньоекономічної діяльності, а також надання послуг у сферах, що не суперечать чинному законодавству України,

Предмет діяльності Товариства реалізується у наступних основних напрямках:

- виробництво харчових продуктів;
- виробництво напівфабрикатів, для подальшого приготування на місцях продажу;
- виробництво макаронних виробів і подібних борошняних виробів;
- виробництво готової їжі та страв;
- оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами;
- оптова торгівля за винагороду чи на основі контракту;
- оптова торгівля товарами господарського призначення;
- оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й устаткуванням;
- інші види спеціалізованої оптової торгівлі;
- діяльність ресторанів, кафе, надання послуг мобільного харчування.

Для забезпечення діяльності Товариства за рахунок вкладів його Учасника створений статутний капітал у розмірі 25000 грн. Статутний капітал Товариства розподіляється наступним чином:

Власник	Розмір внеску до статутного капіталу, грн.	% частки у статутному капіталі
Волков Валерій Іванович	25000,00	100%

Обсяги реалізації продукції ТОВ «ЮГФУД» у 2020-2022 рр. наведено в табл. 2.1 та на рис. 2.1.

Таблиця 2.1 – Динаміка основних показників за видами економічної діяльності ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 роки, тис. грн.

№	Показники	Рік			Відхилення			
		2020	2021	2022	2022/2020 рр.		2022/2021 рр.	
					Абсолютне відхил.	Темп росту	Абсолютне відхил.	Темп приросту, %
1	Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) без ПДВ	218466	458719	632750,2	297207	2,3 Рази	56954	12,4

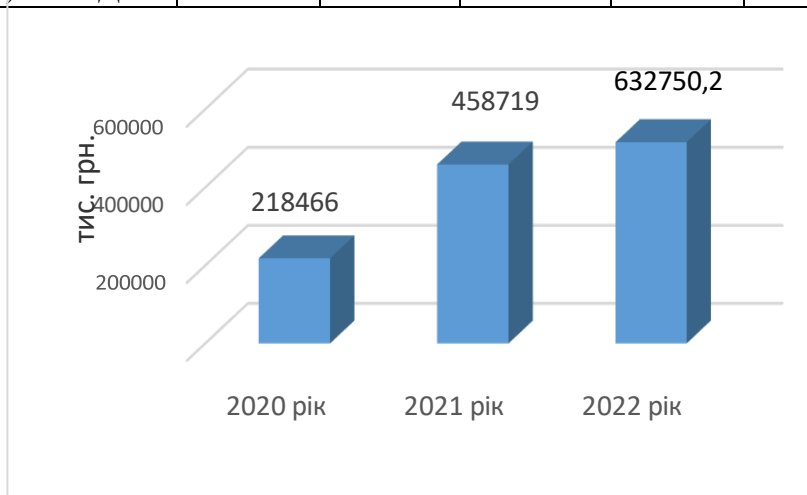

Рис. 2.1 – Динаміка обсягу реалізованої продукції
ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр., тис. грн.

Джерело: побудовано автором на основі [60]

Дані табл. 2.1 та рис. 2.1 свідчать про нарощування обсягів реалізованої продукції. У 2020 р. обсяг реалізованої продукції склав 218466 тис. грн., у 2021 р. – 458719 тис. грн., у 2022 р. підприємство реалізувало продукції на суму 632750,2 тис. грн., тобто в 2,3 рази більше порівняно з 2020 р. та на 12,4% більше порівняно з 2021 р. Збільшення обсягів реалізації продукції свідчить про ефективну господарську діяльність ТОВ «ЮГФУД».

В загальному обсязі реалізованої продукції (робіт, послуг) ТОВ «ЮГФУД» у 2022 р. виробництво продукції однорідної групи «Ролліні та

аналоги, кріспі ролли» складало 370976,6 тис. грн. або 58,6% від загального обсягу реалізації, бонетної продукції – 168804,4 тис. грн. або 26,7% від загального обсягу, виробів з тіста Філо – 33924,0 тис. грн. або 5,4% від загального обсягу реалізації, тіста та хлібів – 59042,2 тис. грн. або 9,3% від загального обсягу реалізації (табл. 2.2, рис. 2.2).

Таблиця 2.2 – Обсяг реалізованої продукції ТОВ «ЮГФУД» за 2022 р.

№ пп	Найменування продукції	Обсяг, тис. грн.	Частка, %
1	Ролліні та аналоги, кріспі ролли	370976,6	58,6
2	Вироби з тіста Філо та інші	33924,0	5,4
3	Бонетна продукція	168804,4	26,7
4	Тісто, хліб	59045,2	9,3
Всього		632750,2	100,0

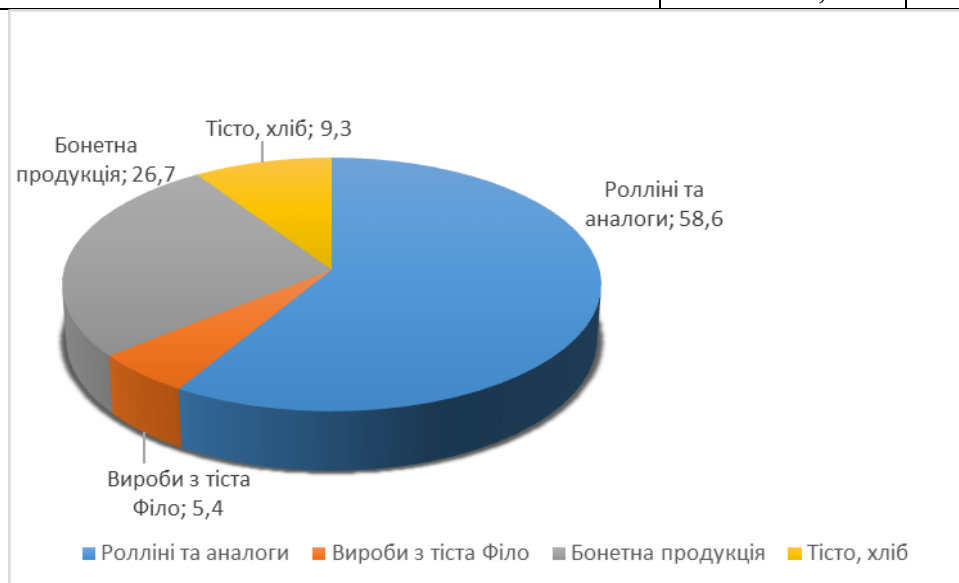

Рис. 2.2 – Структура реалізованої продукції ТОВ «ЮГФУД» за 2022 р.

Джерело: побудовано автором на основі [60]

З загального обсягу виробленої продукції товариством в Україні реалізовано виробів на суму 513428,8 тис. грн. або 81,1%, експортовано продукції на суму 119321,3 тис. грн. або 18,9% (рис. 2.3). Експортувалась продукція ТОВ «ЮГФУД» у 2022 р. до Молдови, Придністров'я, Азербайджану, ОАЕ, США, В'єтнаму.

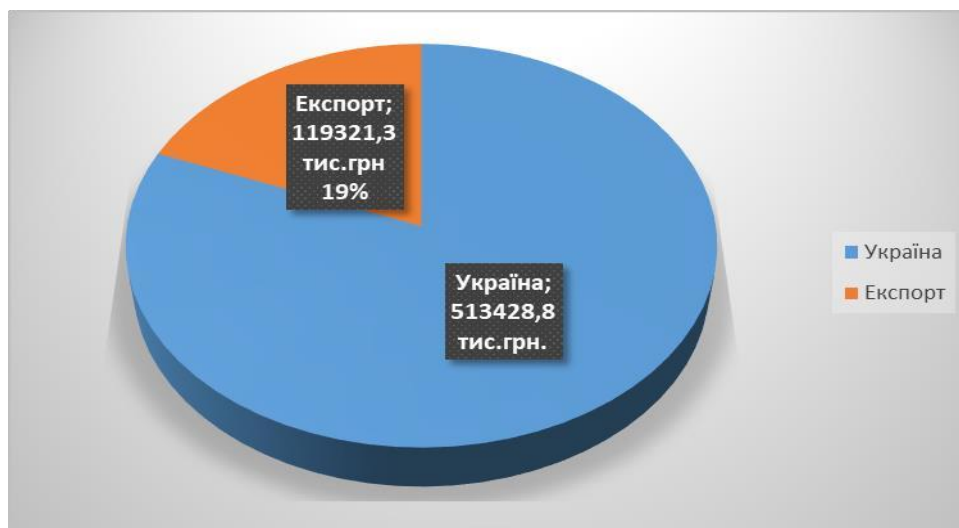

Рис. 2.3 – Структура внутрішнього споживання та експорту продукції
ТОВ «ЮГФУД» за 2022 р.

Джерело: побудовано автором на основі [60]

В Україні продукція ТОВ «ЮГФУД» у 2022 р. реалізовувалася через дистриб'ютерську мережу – 324946, 9 тис. грн. або 63,3%; через торгові марки для інших виробників – 184377,7 тис. грн. або 35,9% та через власну мережу VERTUTA – 4104,2 тис. грн. або 0,8% (табл. 2.3 та рис. 2.4).

Таблиця 2.3 – Канали реалізації продукції ТОВ «ЮГФУД» у 2022 р.

Канали реалізації продукції	тис. грн.	%
Дистриб'юція	324946, 9	63,3
Торгові марки для інших виробників	184377,7	35,9
Власна мережа VERTUTA	4104,2	0,8
Всього	513428,8	100,0

Джерело: побудовано автором на основі [60]

Одним із важливіших елементів внутрішнього середовища підприємства є його організаційна структура управління. Організаційна структура регулює: розподіл завдань по відділах і підрозділах підприємства; компетентність відділів та підрозділів у вирішенні певних проблем; загальну взаємодію відділів та підрозділів.

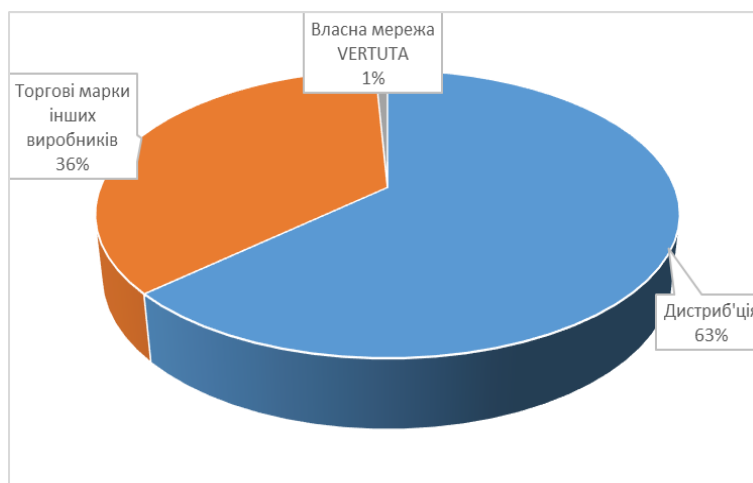

Рис. 2.4 – Канали реалізації продукції ТОВ «ЮГФУД» у 2022 р.

Джерело: побудовано автором на основі [60]

Під структурою управління розуміється упорядкована сукупність взаємопов'язаних елементів, які знаходяться між собою в сталих відношеннях, що забезпечують їх функціонування і розвиток як єдиного цілого.

На підприємстві діє лінійно-функціональна організаційна структура управління. Вона базується на розподілі повноважень та відповідальності за функціями управління, а також на прийнятті рішень по вертикалі. Управління на підприємстві організовується за лінійною схемою, функціональні ж підрозділи апарату управління лише допомагають лінійним керівникам вирішувати поставлені завдання. Лінійні керівники не є підлеглими керівникам функціональних підрозділів апарату управління. Застосування такої організаційної структури управління найбільш доцільне в умовах масового виробництва зі сталим асортиментом продукції, незначних еволюційних змін технології виробництва продукції.

На рис. 2.5 зображено організаційну структуру управління ТОВ «ЮГФУД». Виробнича структура підприємства – сукупність виробничих ланок, їхня кількість розміри, співвідношення між ними за кількістю працівників, використовуваних виробничих фондів. В основі формування виробничої структури підприємства – частковий поділ праці. Одна або кілька стадій

виробничого процесу організаційно оформляються у відповідні структурні підрозділи підприємства. До виробничих відносять підрозділи, в яких здійснюється основне виробництво, а також допоміжні й ті, що обслуговують основне виробництво.

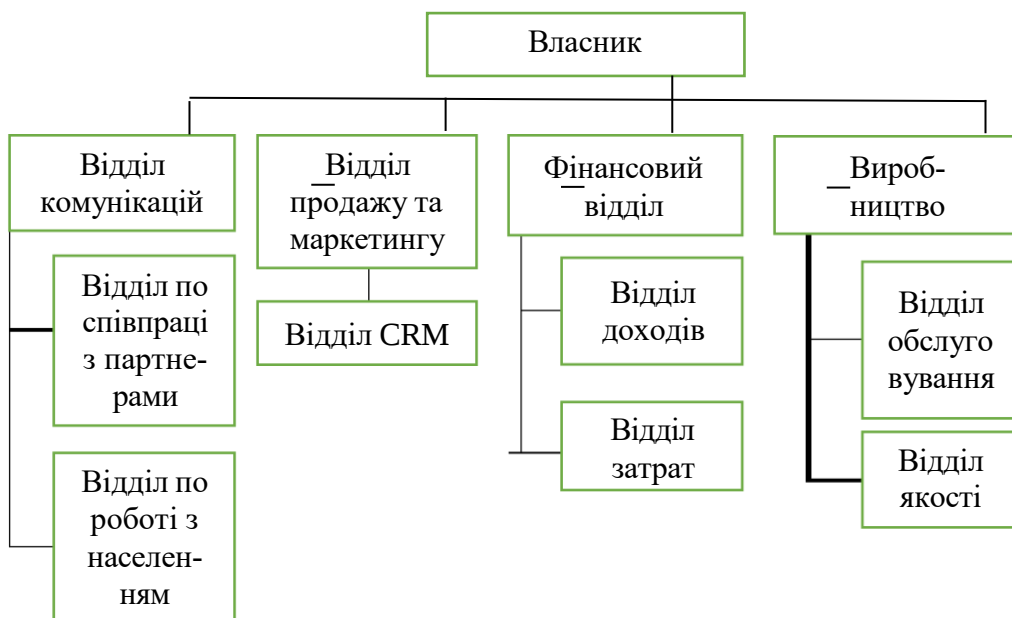

Рис. 2.5 – Організаційна структура управління ТОВ «ЮГФУД»

Джерело: побудовано автором на основі [60]

На рис. 2.6 зображено виробничу структуру підприємства.

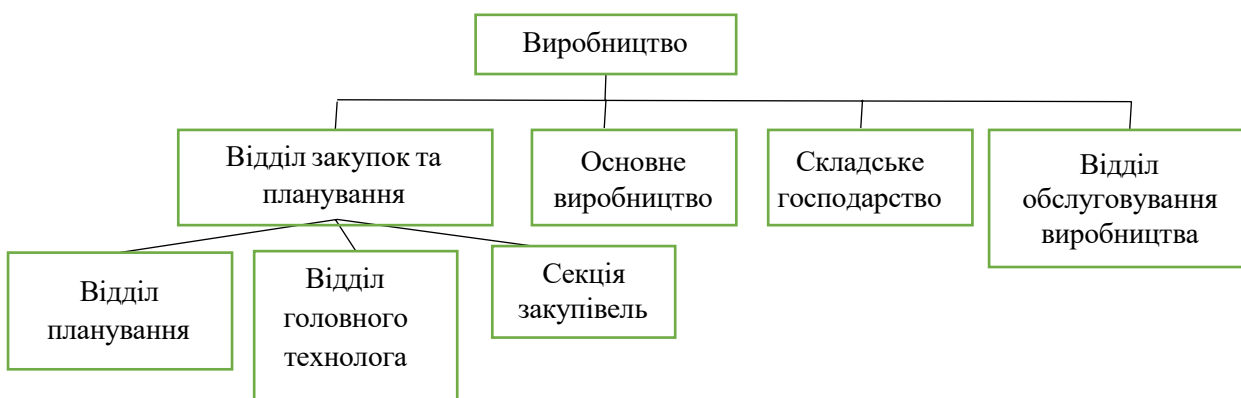

Рис. 2.6 – Виробнича структура ТОВ «ЮГФУД»

Джерело: побудовано автором на основі [60]

На ТОВ «ЮГФУД» виробнича структура відноситься до змішаного типу, тобто заготівельні цехи і ділянки будуються за технологічним принципом, а обробні та складальні – за предметним.

Також за видом виробнича структура підприємства є комбінованою, тобто виробничі підрозділи зорганізуються на основі жорстких технологічних зв'язків, що представляють собою безперервні технологічні потоки. Всі структурні підрозділи розташовані на одному майданчику і являють собою єдиний виробничо-технологічний та територіальний комплекс спеціалізованих виробництв, пропорційних між собою по потужності (пропускної спроможності).

2.2 Аналіз економічного стану ТОВ «ЮГФУД»

Для визначення рівня ефективності діяльності ТОВ «ЮГФУД» проведемо аналіз основних економічних та фінансових результатів його господарської діяльності. Саме результати фінансово-економічних показників діяльності підприємства є головними індикаторами успішності підприємства на ринку та його конкурентоспроможності.

Основні техніко-економічні показники господарської діяльності ТОВ «ЮГФУД» за 2020- 2022 рр. наведені в табл. 2.4.

Аналізуючи господарські показники діяльності ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр., що наведені у табл. 2.4, можемо зробити такі висновки: середня вартість сукупного капіталу у 2022 р. мала значення – 158510 тис. грн., що на 99103 тис. грн. або в 2,7 рази більше у порівнянні з 2018 р. та на 47568 тис. грн. або на 42,9% більше ніж у 2021 р.

**Таблиця 2.4 – Економічні та фінансові показники діяльності ТОВ
«ЮГФУД» за 2020-2022 рр.**

№	Показники	Одиниці виміру	Рік			Відхилення			
			2020	2021	2022	2022 до 2020		2022 до 2021	
						абсолют- не	Темп росту, прирост, %	абсолют- не	Темп приросту %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. КАПІТАЛ ТА РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА									
1.1	Середня вартість сукупного капіталу	тис. грн.	59407	110942	158510	99103	в 2,7 рази	47568	42,9
1.2	Середня вартість власного капіталу	тис. грн.	2463	9198	17578	15115	в 7,1 рази	8380	91,1
1.3	Основні засоби								
1.3.1	за первинною вартістю на кінець року	тис. грн.	36803	75024	84502	47699	в 2,3 рази	9478	12,6
1.3.2	знос на кінець року	тис. грн.	7718	18282	34817	27099	в 4,5 рази	16535	90,4
1.3.3	середньорічна вартість основних засобів	тис. грн.	19994	44641	76269	56275	в 3,8 рази	31628	70,9
1.5	Оборотні активи								
1.5.1	усього на кінець року	тис. грн.	44649	87952	76530	31880	71,0	-11422	-13,0
1.5.2	дебіторська заборгованість на кінець року	тис. грн.	43569	75061	61162	17592	40,4	-13899	-18,5
1.5.3	Запаси на кінець року	тис. грн.	671	6421	7122	6451	в 10,6 рази	701	10,9
1.5.4	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	тис. грн.	404	5377	8116	7712	в 20,1 рази	2739	150,94
1.5.5	середні залишки оборотних засобів	тис. грн.	37209	66301	82241	45031	в 2,2 рази	15940	24,0
1.6	Середньооблікова чисельність								
1.6.1	середньооблікова чисельність працівників	чол.	122	133	146	24	20,0	13	10,0
1.6.2	середньооблікова чисельність робітників	чол.	102	113	125	23	22,5	12	10,6
2. ЕКОНОМІЧНІ ТА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ									
2.1	Чистий дохід (виручка) від реалізації прод.	тис. грн.	218401	457852	511187	292786	в 2,3 рази	53334	11,7

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.2	Обсяг реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	тис. грн.	218466	458719	632750	414284	189,6	174031	37,9
2.4	Собівартість реалізованої продукції	тис. грн.	178235	360975	398923	220688	123,8	37948	10,5
2.7	Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	тис. грн.	8151	20486	32441	24290	298,0	11955	58,4
2.8	Чистий прибуток	тис. грн.	6617	16692	26495	19878	300,4	9803	58,7
2.9	Фонд оплати праці усіх працівників	тис. грн.	2142,8	3824,5	4496,8	2354,0	в 2,1 рази	672,3	17,6
3. ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ									
3.1	Продуктивність праці працівників	тис. грн. / особа	1790,7	3449,0	4333,9	2543,2	142,0	884,9	25,7
3.2	Продуктивність праці робітників	тис. грн. / особа	2141	4051	4089	1948	91,0	38	0,9
3.4	Середньомісячна заробітна плата працівників	тис. грн..	17,56	28,75	30,8	13,24	75,4	2,05	7,1
3.5	Коефіцієнт зносу основних засобів на кінець року		20,97	24,37	41,2	20,23	96,5	16,83	69,1
3.8	Фондовіддача	грн./ грн.	10,93	10,27	6,76	-4,17	-38,2	-3,51	-34,2
3.9	Фондоозброєність праці працівників	тис. грн./ чол.	163,88	335,65	522,39	358,51	218,8	186,74	55,6
3.10	Коефіцієнт обіговості оборотних засобів	оро- ти	3,73	4,46	6,29	2,56	68,6	1,83	41,0
3.11	Середній період обороту оборотних засобів	дні	33,41	35,58	54,46	21,05	63,0	18,88	53,1
3.12	Коефіцієнт обіговості активів	грн./ грн.	3,68	4,13	3,25	-0,43	-	-1,05	-
3.13	Коефіцієнт обігов. дебіторської заборгованості	орот и	5,87	6,91	6,21	0,34	-	-0,73	-
3.14	Середній період обороту дебітор. заборгованості	дні	62,18	52,82	58,78	-3,4	-5,5	5,96	11,3
3.15	Коефіцієнт обіговості запасів	оборот и	1,93	2,95	2,68	0,75	-	-0,27	-
3.16	Середній період зберігання запасів	дні	62,17	52,75	58,21	-3,96	-6,4	5,46	10,4

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3.17	Тривалість операційного циклу	дні	63,56	55,57	63,52	-0,04	-0,1	7,95	14,3
4. ПОКАЗНИКИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ									
4.1	Рентабельність продажу	%	3,03	3,64	5,14	2,11	-	1,5	-
4.2	Рентабельність активів	%	33,10	37,39	34,74	1,64	-	-2,65	-
4.3	Рентабельність власного капіталу	%	268,66	181,47	150,73	-117,93	-	-30,74	-

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Середня вартість власного капіталу у 2022 р. склала 17578 тис. грн., що на 15115 тис. грн. або на 7,1 рази більше у порівнянні з 2020 р. та на 8380 тис. грн. або на 91,1% більше відносно 2021 р. Збільшення розміру власного капіталу є позитивним для підприємства. Графічно динаміка середньої вартості власного капіталу наведена на рис. 2.7.

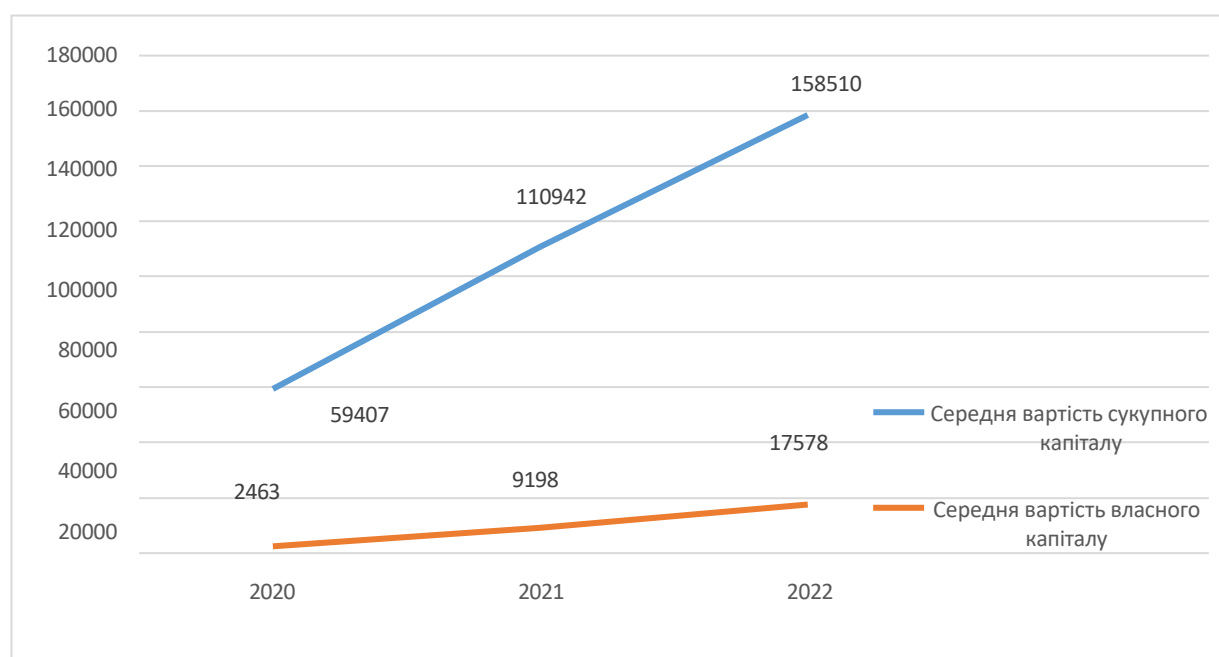

Рис. 2.7 – Динаміка середньої вартості сукупного та власного капіталу «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

Продовжимо аналіз економічного стану ТОВ «ЮГФУД» дослідженням персоналу та ефективності його використання (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Аналіз продуктивності праці ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

Показники	Одиниці виміру	2020	2021	2022	Відхилення 2022 р. до 2020 р.	
					+/-	%
1. Обсяг виробництва продукції, робіт, послуг	тис. грн.	218401	457853	511188	292787	2,3 рази
2. Середньоспискова чисельність працівників	осіб	122	133	146	24	19,7
3. Середньоспискова чисельність робітників	осіб	102	113	125	23	22,5
4. Питома вага робітників у складі персоналу підприємства	%	83,6	84,5	85,6	2,0	
5. Фонд оплати праці працівників	тис. грн.	2142,8	3824,5	4358,1	2215,3	в 2 рази
6. Середньорічна продуктивність праці:						
- одного працівника	тис. грн./особу	1790	3442	3501	1711	95,6
- одного робітника	тис. грн./особу	2141	4051	4089	1948	91,0
7. Середньомісячна заробітна плата одного працівника	грн.	17,56	28,75	29,85	12,29	70,0

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Забезпеченість підприємств кваліфікованими працівниками має велике значення для збільшення обсягів продукції і підвищення ефективності виробництва. виробництва продукції, її собівартість, прибуток та інші економічні показники. На підприємстві ТОВ «ЮГФУД» у 2022 р. відбулося збільшення кількості працівників у порівнянні з 2020 р. на 24 чол. Або на 20,0%, у порівнянні з 2021 р. на 13 чол. або на 9,8%.

Ефективність використання трудових ресурсів відображає показник продуктивності праці одного працівника. У 2022 р. порівняно з 2020 р. середньорічна продуктивність праці одного працівника в ТОВ «ЮГФУД»

зросла на 1711 тис. грн./особу або на 95,6%, а в порівнянні з 2021 р. зросла на 58,8 тис. грн./особу або на 1,7% (рис. 2.8).

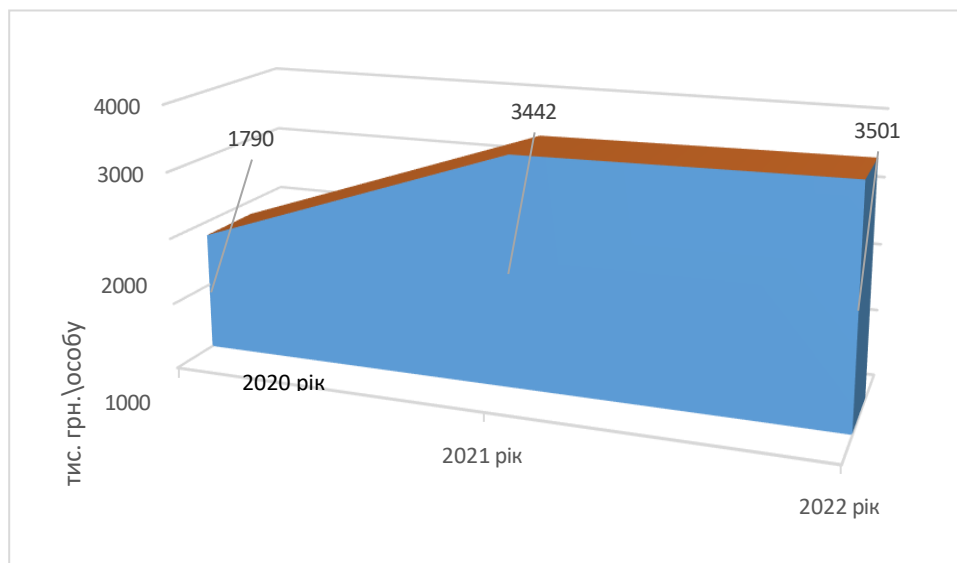

Рис. 2.8 – Динаміка продуктивності праці одного працівника
ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Фонд оплати праці працівників за період, що аналізується, збільшився на 2215,3 тис. грн., або в 2 рази, середньомісячна заробітна плата одного працівника зросла на 12290 тис. грн. або на 70,0%.

Економічний та фінансовий стан підприємства залежить від правильності обрання джерел формування майна підприємства та ефективності його використання майна підприємства. Дамо оцінку стану та джерел формування майна ТОВ «ЮГФУД». Для цього проведемо аналіз складу, структури та динаміки майна підприємства; аналіз джерел формування активів підприємства, визначимо долю залученого капіталу в пасиві балансу підприємства.

Розглянемо склад і структуру майна (необоротних та оборотних активів) ТОВ «ЮГФУД» (табл. 2.6)

Таблиця 2.6 – Динаміка стану майна ТОВ «ЮГФУД» на кінець року за 2020-2022 рр., тис. грн.

№ пп	Показники	Роки			2022 від 2020		2020 від 2021	
		2020	2021	2022	Відхилення			
					Абсолютне	Темп зростання, %	Абсолютне	Темп зростання, %
1	Усього майна	76409	145475	171545	95136	в 2,2 рази	26070	17,9
1.1	Необоротні активи	31759	57523	95015,2	63256	3 рази	37493	65,2
	у % до п.1	41,6	39,5	55,4	13,8		15,9	
1.1.1	Нематеріальні активи	-	-	13	13		13	
	у % до п.1.1							
1.1.2	Незавершені капітальні інвестиції	2674	781	45317	42643	в 16,9 рази	44536	в 58,0 рази
	у % до п.1.1	8,4	1,4	47,7	39,3		46,3	
1.1.3	Основні засоби	29086	56742	49685	20599	70,8	-7057	-12,4
	у % до п.1.1	91,6	98,6	52,3		-38,3	-46,3	
1.2.	Оборотні активи	44650	87953	76530	31881	71,4	-11423	-13,0
	у % до п.1	58,4	60,5	44,6	-13,8		-15,9	
1.2.1	Запаси	671,3	6421,5	7122,6	6451,3	в 10,1 рази	701,1	10,9
	у % до п.1.2	1,5	7,3	9,3	7,8		2,0	
1.2.2	Дебіторська заборгованість	43573	75061	61162	17589	40,4	-13899	-18,5
	у % до п.1.2	97,6	85,3	79,9	-17,7		-5,4	
1.2.3	Гроші та їх еквіваленти	404,7	5377,7	8116,9	7712,2	в 19,2 рази	2739,2	50,9
	у % до п.1.2	0,9	6,1	10,6	9,7		4,5	
1.2.4	Інші оборотні активи	-	1092	128,3	-	-	-963,7	-88,3
	у % до п.1.2	-	1,2	0,2	-	-	-1,0	-

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

З табл. 2.6 видно, що вартість майна ТОВ «ЮГФУД» зростала в 2022 р. порівняно з 2020 р. на 95136 тис. грн. (в 2,2 рази) та порівняно з 2021 р. на 26070 тис. грн. (на 17,9%).

В досліджуваному періоді зростання вартості майна було спричинене

зростанням як величини необоротних активів на 63256 тис. грн. (в 3 рази), так і оборотних активів підприємства, які зросли у 2022 році порівняно з 2020 р. на 31881 тис. грн. (на 71,4%), а порівняно з 2021 р. зменшились на 11423 тис. грн. (на 13,0%) (рис. 2.9).

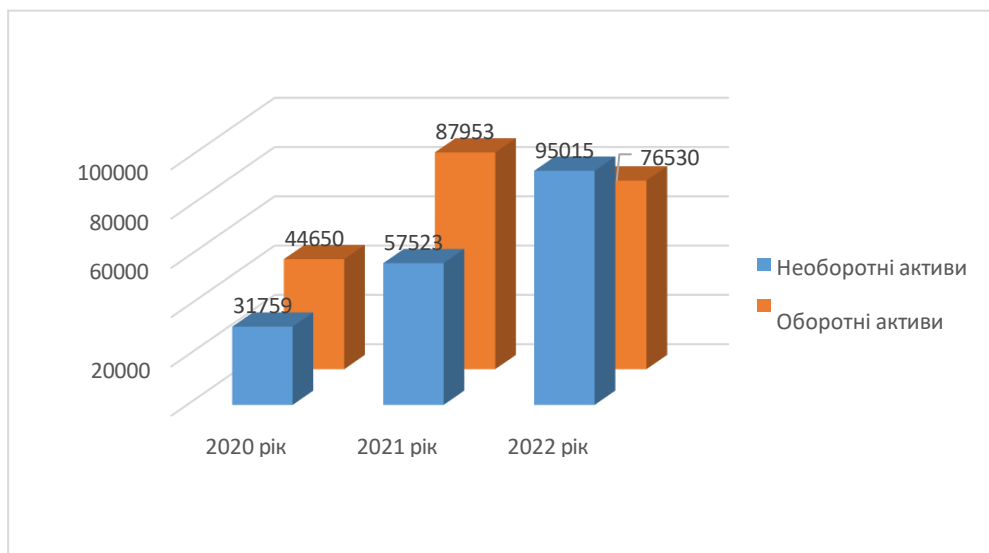

Рис. 2.9 – Динаміка необоротних та оборотних активів ТОВ «ЮГФУД» на кінець року за 2020-2022 рр.

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

В активах досліджуваного підприємства частка необоротних активів зросла з 41,6% у 2021 р., до 55,4% у 2022 р. Відповідно частка оборотних активів зменшилась відповідно з 78,4% у 2020 році до 44,6% у 2022 р.

Щодо джерел формування активів ТОВ «ЮГФУД» (табл. 2.7), то протягом 2020-2022 рр. ТОВ «ЮГФУД» спостерігалась така динаміка:

- власний капітал збільшився в 4,8 рази – з 3526 тис. грн. у 2020 р. до 14780 тис. грн. у 2021 р. та до 20286 тис. грн. у 2022 р.;
- позиковий капітал за цей же період зріс у 2,1 рази – з 72883 тис. грн. у 2020 р. до 130605 тис. грн. у 2021 р. та до 151259 тис. грн. у 2022 р.

В структурі власного капіталу доля нерозподіленого прибутку у 2022 р. склала 99,3%, у 2021 р. – 99,8%, у 2022 р. – 99,9%.

Позиковий капітал ТОВ «ЮГФУД» формувався за рахунок довго-

строкових позик (на 15,7% у 2020 р., 8,3% у 2021 р., на 7,1% у 2022 р.), короткострокових позик (на 19,2% у 2020 р., 24,2% у 2021 р., на 29,9% у 2022 р.), кредиторської заборгованості (на 47,0% у 2020 р., 52,7% у 2021 р., на 53,2% у 2022 р.) та інших зобов'язань (на 18,2% у 2020 р., 14,7% у 2021 р., на 10,6% у 2022 р.).

Таблиця 2.7 – Динаміка джерел формування майна ТОВ «ЮГФУД» на кінець року за 2020-2022 рр., тис. грн.

№ пп	Показники	Роки			2022 від 2020		2022 від 2021	
		2020	2021	2022	Відхилення			
					Абсолютне	Темп зрост, %	Абсолютне	Темп зрост, %
1	Джерела формування майна	76409	145475	171545	95136	в 2,4 рази	26070	17,9
1.1	Власний капітал – усього	3526	14870	20286	16760	в 4,8 рази	5416	36,4
	у % до п.1	4,6	10,2	11,8	7,2		1,6	
1.1.1	Зареєстрований (пайовий) капітал.	25	25	25	0	0	0	0
	у % до п.1.1	0,7	0,2	0,1	-0,6		0,0	0,7
1.1.2	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	3501	14845	20261	16760	в 4,8 рази	5416	36,5
	у % до п.1.1	99,3	99,8	99,9	0,6		0,1	99,3
1.2.	Позиковий капітал	72883	130605	151259	78376	в 2,1 рази	20654	15,8
	у % до п.1	95,4	89,8	88,2	-7,2		-1,6	
1.2.1.	Довгострокові позики	11446	10856	10806	-640	-5,6	-50,2	-0,5
	у % до п.1.2	15,7	8,3	7,1	-8,6		-1,2	
1.2.2.	Короткострокові позики	13984	31620	45280	31296	в 3,2 рази	13660	43,2
	у % до п.1.2	19,2	24,2	29,9	10,7		5,7	
1.2.3.	Кредиторська заборгованість	34220	68884	79117	44897	в 2,3 рази	10233	14,9
	у % до п.1.2	47,0	52,7	52,3	5,4		-0,4	
1.2.4.	Інші поточні зобов'язання	13233	19245	16056	2823	21,3	-3189	-16,6
	у % до п.1.2	18,2	14,7	10,6	-7,5		-4,1	

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Структура джерел формування майна ТОВ «ЮГФУД» у 2022 р. приведена на рис. 2.10.

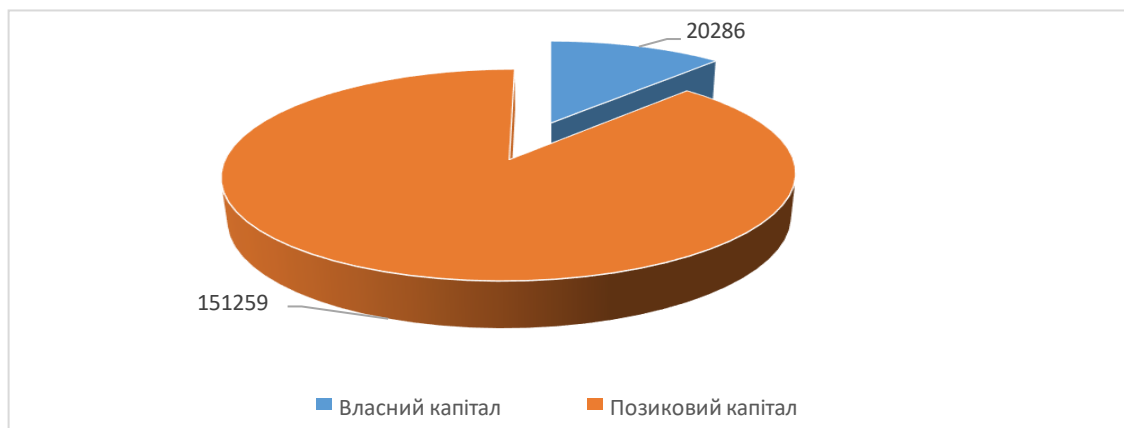

Рис. 2.10 – Структура джерел формування майна ТОВ «ЮГФУД» у 2022 р.

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Головним складовим елементом майна ТОВ «ЮГФУД» є основні фонди. У табл. 2.8 приведені дані про стан та рух основних засобів ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.8 – Стан та рух основних засобів ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

№ пп	Показники	Роки			2022 від 2020		2022 від 2021	
		2020	2021	2022	Відхилення			
					Абсо- лютне	Темп зрост , %	Абсо- лютне	Темп зрост, %
1	Первісна вартість основних засобів на кінець року, тис. грн.	36803	75024	84502,3	47699	в 2,3 рази	9478	12,6
2	Знос основних засобів, тис. грн.	7718	18282	34817,3	27100	в 4,5 рази	16535	90,4
3	Залишкова вартість основних засобів, тис. грн.	29086	56742	49685	20599	70,8	-7057	-12,4
4	Коефіцієнт зносу	0,210	0,243	0,412	0,20		0,169	
5	Коефіцієнт придатності	0,79	0,757	0,588	-0,202		-0,169	
6	Коефіцієнт оновлення	0,218	0,309	0,145	-0,073		-0,164	
7	Коефіцієнт вибуття	0,004	0,090	0,419	0,415		0,329	

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Первісна вартість основних засобів у 2020 р. складала 36803 тис. грн., а у 2021 р. їх вартість зросла до 75024 тис. грн., у 2022 р. вона збільшилась до 84502 тис. грн. У 2022 р. первісна вартість основних фондів порівняно з 2020 р. зросла в 2,3 рази, а порівняно з 2021 р. – на 12,6%.

В продовж 2020-2022 рр. на підприємстві значно оновилися основні засоби. За цей період надійшло основних засобів на суму 47699 тис. грн., вибуло застарілих основних засобів на суму 546 тис. грн. Коефіцієнт зносу підвищився з 0,210 у 2020 р. до 0,412 у 2022 р., відповідно коефіцієнт придатності зменшився з 0,579 у 2020 р. до 0,588 у 2022 р.

Одним з найважливіших завдань підприємства в сучасних умовах, є підвищення ефективності використання основних засобів. Динаміка показників ефективності використання основних засобів ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр. наведена в табл. 2.9.

Таблиця 2.9 – Аналіз показників ефективності використання основних засобів ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

№ пп	Показники	Роки			2022 від 2020		2022 від 2021	
		2020	2021	2022	Відхилення			
					Абсолютне	Темп зрост, %	Абсолютне	Темп зрост, %
1	Чистий дохід від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн.	218401	457853	511188	292786	в 2,3 рази	53335	11,7
2	Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	9684	24885	44127	34444	в 4,5 рази	19243	77,3
3	Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	25492	55914	79763	54271	в 3,1 рази	23850	42,7
4	Середньоспискова чисельність працівників, осіб	122	133	146	24	19,7	13	9,0
5	Фондовіддача, грн./грн.)	8,57	8,19	6,41	-2,16	-25,2	-1,78	-21,7
6	Фондоозброєність праці, тис. грн./особу	208,95	420,40	546,32	337,37	в 2,6 рази	125,92	30,0
7	Рентабельність основних засобів, %	38,0	44,5	55,3	17,3		10,8	

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Дані табл. 2.9 дають можливість зробити висновок, що за період 2020-2022 рр. чистий дохід підприємства збільшився у 2022 р. порівняно з 2020 р. в 2,3 рази, порівняно з 2021 р. – на 11,7%, прибуток від операційної діяльності у 2022 р. порівняно з 2021 р. збільшився на 34444 тис. грн. (в 4,5 рази), порівняно з 2021 р. збільшився на 19243 тис. грн. (на 77,3%). Значне збільшення чистого доходу від реалізації продукції та прибутку від операційної діяльності позитивно відобразилось на показниках ефективності використання основних засобів ТОВ «ЮГФУД». Однак враховуючи те, що вартість основних засобів за 2020-2022 рр. зростає в 3,1 рази, а чистий дохід в 2,3 рази – фондovіддача зменшилась з 8,57 грн./грн. у 2020 р. до 6,41 грн./грн. у 2022 р. (на 25,2%), рентабельність основних фондів підвищилась з 38,0% у 2020 р., до 44,5% у 2021 р. та до 55,3% у 2022 р.

Динаміка показників фондovіддачі та рентабельності показана на рис. 2.11 та 2.12.

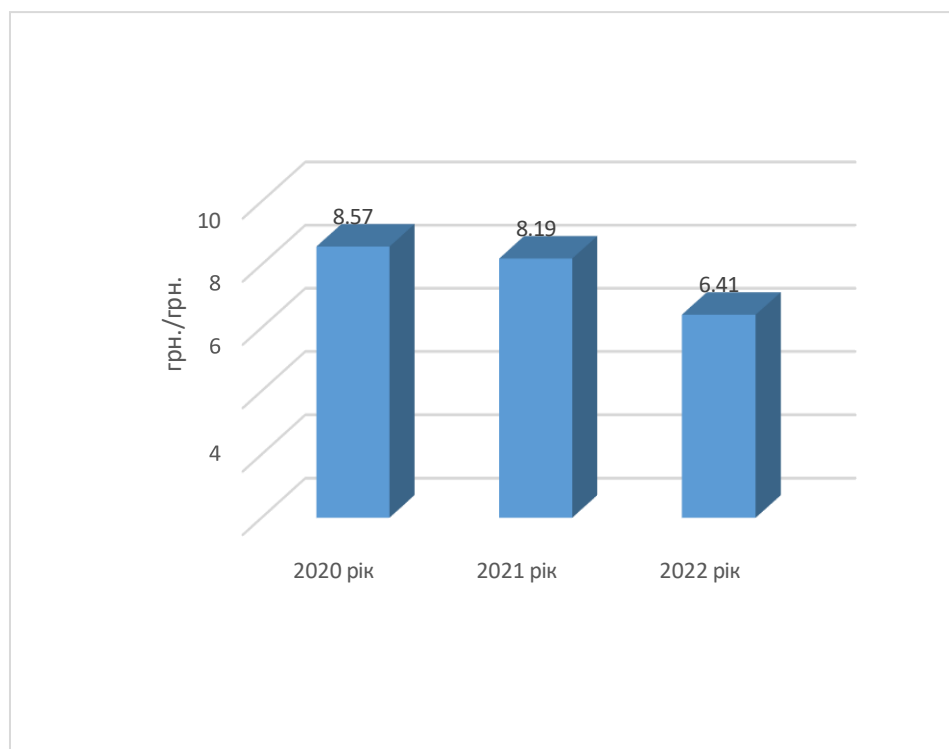

Рис. 2.11 – Динаміка фондovіддачі на ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

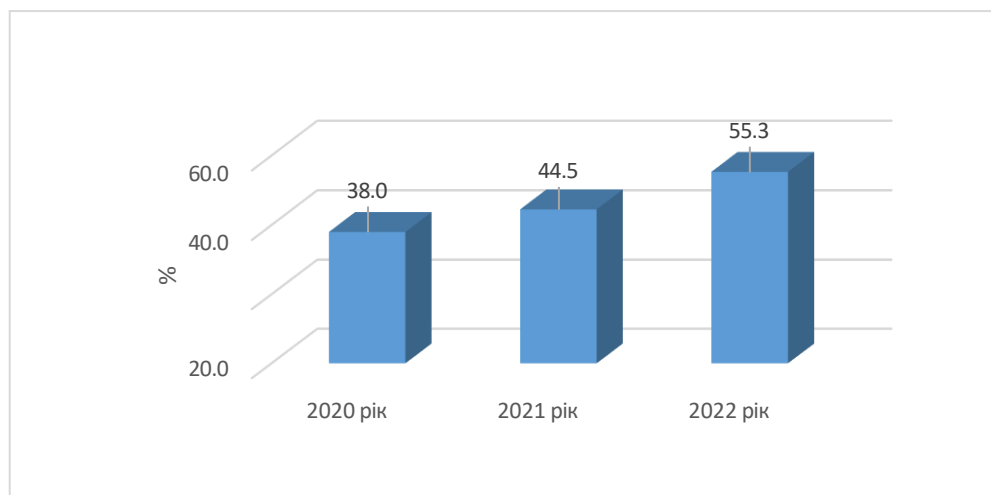

Рис. 2.12 – Динаміка рентабельності основних засобів ТОВ «ЮГФУД»
за 2020-2022 рр.

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Проведемо аналіз змін складу, структури та динаміки оборотних засобів ТОВ «ЮГФУД» за останні три роки. Впродовж 2020-2022 рр. у структурі оборотних активів найбільшу питому вагу займає дебіторська заборгованість, яка в 2020 р. складала 97,6%, в 2021 р. 85,3%, в 2022 р. 79,9%.

Питома вага запасів в 2020 р. складала 1,5%, у 2021 р. – 7,3%, у 2022 р. – 9,3%, грошей та їх еквівалентів – в 2020 р. складала 0,9%, у 2021 р. – 6,1%, у 2022 р. – 10,6%. Структура оборотних активів ТОВ «ЮГФУД» за 2022 р. наведена на рис. 2.13.

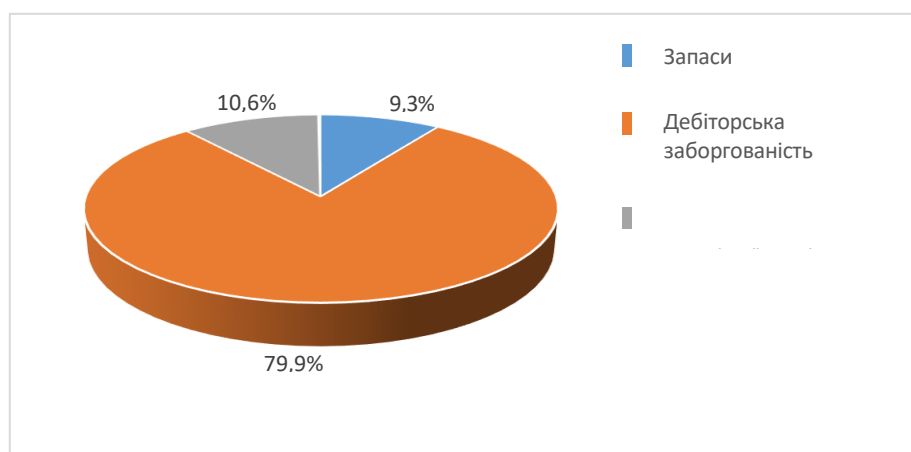

Рис. 2.13 – Структура оборотних активів ТОВ «ЮГФУД» за 2022 р.

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Важливою складовою аналізу оборотних активів є розрахунок показників ефективності їх використання, зокрема коефіцієнтів оборотності оборотних активів (табл. 2.10).

Аналіз коефіцієнта оборотності оборотних активів, оборотності грошових коштів та їх еквівалентів, коштів у розрахунках, запасів свідчить про уповільнення обороту оборотних активів за 2020-2022 рр. – коефіцієнт оборотності оборотних активів збільшився у 2021 р. порівняно з 2020 р. з 5,9 до 6,9, однак знизився в 2022 р. до 6,2, коефіцієнт оборотності грошових коштів та їх еквівалентів знизився з 1065,4 у 2020 р. до 158,4 у 2021 р. та до 75,8 у 2022 р., коефіцієнт оборотності запасів знизився з 196,2 у 2020 р. до 129,1 у 2021 р. та до 75,5 у 2022 р.

Таблиця 2.10 – Показники ефективності використання оборотних активів
ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

№ пп	Показники	Роки			2022 від 2020		2022 від 2021	
		2020	2021	2022	Відхилення			
					Абсо- лютне	Темп зрост, %	Абсо- лютне	Темп зрост, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Середні залишки оборотних активів, тис. грн.	37210	66301	82241	45032	в 2,2 рази	15940	24,0
1.1	Грошових коштів та їх еквівалентів.	205	2891	6747	6543	в 32 рази	3856	в 2,3 рази
1.2	Коштів у розрахунках	35892	59318	68111	32219	89,8	8793	14,8
1.3	Запасів	1113	3546	6772	5659	в 5,1 рази	3226	91,0
2	Чистий дохід від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн.	218401	457853	511188	29278 6	в 2,3 рази	53335	11,7
2.1	Одноденна виручка від реалізації, грн	607	1272	1420	813	в 2,3 рази	148	11,6
3	Оборотність оборот- них активів, дні	61,3	52,1	57,9	-3,4	-5,6	5,8	11,1
3.1	Грошових коштів та їх еквівалентів	0,3	2,3	4,8	4,4	в 14,1 рази	2,5	9,0

Продовження таблиці 2.10

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.2	Коштів у розрахунках	59,2	46,6	48,0	-11,2	-18,9	1,3	2,8
3.3	Запасів	1,8	2,8	4,8	2,9	в 2,6 рази	2,0	71,1
4	Коефіцієнт оборотн. оборотних активів	5,9	6,9	6,2	0,3	5,9	-0,7	-10,0
4.1	Грошових коштів та їх еквівалентів	1065,4	158,4	75,8	-989,6	-92,9	-82,6	-52,2
4.2	Коштів у розрахунках	6,1	7,7	7,5	1,4	23,3	-0,2	-2,8
4.3	Запасів	196,2	129,1	75,5	-120,7	-61,5	-53,6	-41,5
5.	Вивільнення (-), залучення (+) оборотних активів у зв'язку зі змінами їх оборотності, грн.	x	-11702	8236	x	X	x	x
6	Прибуток від опера- ційної діяльності	9684	24885	44127	34443	в 4,5 рази	19243	77,3
7	Рентабельність обо- ротних активів, %	26,0	37,5	53,7	27,6		16,1	

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

З-за уповільнення обороту оборотних коштів підприємство вимушено залучати додаткові оборотні кошти, що негативно відображається на фінансових результатах діяльності підприємства. За період 2020-2022 рр. рентабельність оборотних активів зросла з 26,0% у 2020 р. до 37,5% у 2021 р. та до 53,7% у 2022 р. (рис. 2.14).

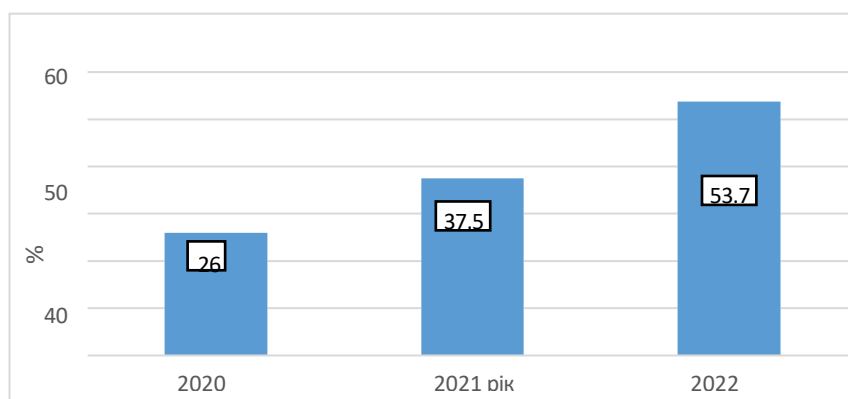

Рис. 2.14 – Рентабельність оборотних активів ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Для оцінки ефективності управління оборотними активами підприємства важливо проаналізувати динаміку та структуру здійснивши угруповання:

- оборотних засобів підприємства за ознакою їх ліквідності: найбільш ліквідні активи, активи, що швидко реалізуються, активи, що повільно реалізуються та активи, що важко реалізуються;
- зобов'язань підприємства за ступенем зростання термінів погашення: найбільш термінові зобов'язання; короткострокові пасиви; довгострокові пасиви; постійні пасиви.

Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо виконуються такі умови: $A1 \geq П1$, $A2 \geq П2$, $A3 \geq П3$, $A4 \leq П4$.

Якщо виконуються перші три нерівності, тобто поточні активи перевищують зовнішні зобов'язання підприємства, то обов'язково виконується остання нерівність, що свідчить про наявність у підприємства власних оборотних коштів – дотримується мінімальна умова фінансової стійкості.

Угруповання активів та пасивів ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр. за ознакою їх ліквідності та за ступенем зростання термінів погашення наведено в табл. 2.11.

Аналіз даних табл. 2.11 свідчить, що у 2020-2022 рр. найбільш ліквідних активів (A1) було не достатньо для покриття найбільш термінових зобов'язань (П1) на кінець 2020 р. в сумі 47048 тис. грн., на кінець 2021 р. в сумі 82752 тис. грн., на кінець 2022 р. в сумі 87056 тис. грн.

Активи, що швидко реалізуються (A2) перевищували короткострокові пасиви (П2) на кінець 2020 р. в сумі 29589 тис. грн., на кінець 2021 р. в сумі 43441 тис. грн., на кінець 2022 р. в сумі 15881 тис. грн.

Активів, що повільно реалізуються (A3) було не достатньо для покриття довгострокових пасивів (П3) – на кінець 2020 р. пасиви перевищували активи в сумі 11323 тис. грн., на кінець 2021 р. в сумі 7090 тис. грн., на кінець

Таблиця 2.11 – Угрупування активів та пасивів ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

Актив	На кінець 2018 року	На кінець 2019 року	На кінець 2020 року	Пасив	На кінець 2018 року	На кінець 2019 року	На кінець 2020 року	різниця надлишок або недостача		
								на кінець 2018 року	на кінець 2019 року	на кінець 2020 року
Більш ліквідні активи (A1)	404,7	5377,7	8116,9	1. Найбільш термінові зобов'язання (П1)	47452,8	88129,3	95173,3	-47048	-82752	-87056
Активи, що швидко реалізуються (A2)	43573,5	75061,5	61161,9	2. Короткостро- кові пасиви (П2)	13984	31620	45280	29589,5	43441,5	15881,9
Активи, що повільно реалізуються (A3)	122,9	3765,3	2574,5	3. Довгострокові пасиви (П3)	11446	10855,8	10805,6	-11323	-7090,5	-8231,1
Активи, що важко реалізуються (A4)	31759,4	57522,7	95015,2	4. Постійні пасиви (П4)	3526,1	14870,1	20286,4	28233,3	42652,6	74728,8
БАЛАНС	75860,5	141727	166869	БАЛАНС	76408,9	145475	171545	x	x	x

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

2022 р. в сумі 8231 тис. грн., і навпаки – активів, що важко реалізуються (А4) було більше, ніж постійних пасивів (П4) на кінець 2020 р. в сумі 28233 тис. грн., на кінець 2021 р. в сумі 42652 тис. грн., на кінець 2022 р. в сумі 74728 тис. грн., тобто мали місце наступні нерівності:

$$A1 \leq П1, A2 \geq П2, A3 \leq П3, A4 \geq П4.$$

Так як не виконувалась перша нерівність, то ТОВ «ЮГФУД» в 2020-2022 рр. не мало абсолютної фінансової стійкості.

2.3 Аналіз прибутковості та фінансової стійкості підприємства

Прибуток є одним з основних показників підприємства в ринкових умовах господарювання та є його стратегічною метою, реалізація якої є обов'язковою для забезпечення нормальних умов функціонування підприємства. Проаналізувати динаміку формування чистого прибутку ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр. (табл. 2.12).

Як видно з даних табл. 2.12, в 2020-2022 рр. ТОВ «ЮГФУД» отримувало чистий прибуток, який постійно збільшувався – від 6618 тис. грн. в 2020 р. до 16692 тис. грн. в 2021 р. (в 2,5 рази) та до 26495 тис. грн. в 2022 р. (на 58,7%). Динаміка прибутку від операційної діяльності та чистого прибутку ТОВ «ЮГФУД» в 2020-2022 рр. наведена на рис. 2.15.

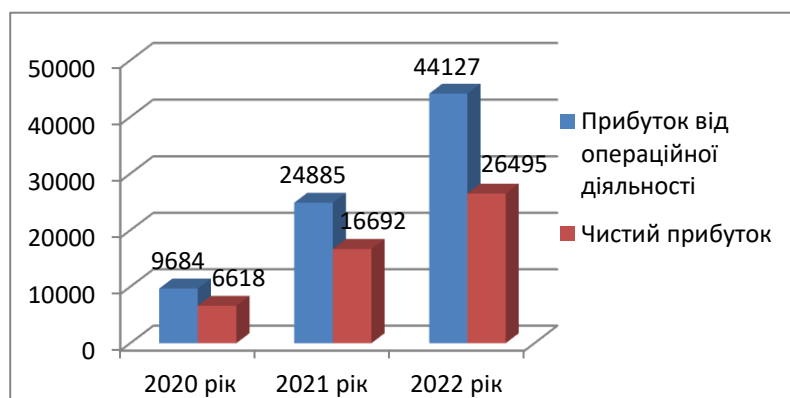

Рис. 2.15 – Динаміка прибутку від операційної діяльності та чистого прибутку ТОВ «ЮГФУД» в 2020-2022 рр.

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Таблиця 2.12 – Динаміка формування чистого прибутку ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

№	Показники, тис. грн.	Роки:			Відхилення			
					2022 від 2020		2022 від 2021	
		2020	2021	2022	Абсолютне	Темп зрост., %	Абсолютне	Темп зрост., %
1	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	218401	457853	511188	292786	в 2,3 рази	53335	11,7
2	Собівартість реалізованої продукції	178235	360975	398923	220688	в 2,2 рази	37948	10,5
3	Валовий прибуток	40166	96877	112264	72098	в 2,8 рази	15387	15,9
4	Операційні доходи	65	867	4313	4247	в 65 рази	3446	в 5,0 рази
5	Операційні витрати	30548	72860	72449	41902	в 2,4 рази	-410	-0,6
6	Прибуток від операційної діяльності	9684	24885	44127	34444	в 5,5 рази	19243	77,3
7	Інші витрати	1532	4398	11860	10328	в 6,7 рази	7461	69,6
8	Прибуток до оподаткування від звичайної діяльності:	8152	20486	32441	24289	в 3,0 рази	11955	58,4
9	Податок на прибуток	1534	3794	5946	4412	в 3,9 рази	2152	56,7
11	Чистий прибуток	6618	16692	26495	19878	в 4,0 рази	9803	58,73

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Розробляючи стратегію управління доходами, доцільно дати характеристику показників рентабельності діяльності ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр. (табл. 2.13).

Таблиця 2.13 – Аналіз рентабельності діяльності ТОВ «ЮГФУД» за
2020-2022 рр.

№	Показники, тис. грн.	Роки:			Відхилення			
					2022 від 2020		2022 від 2021	
		2020	2021	2022	Абсолютне	Темп зрост., %	Абсолютне	Темп зрост., %
1	Середньорічна вартість сукупного капіталу, тис. грн.	59407	110942	158510	99103	в 2,7 рази	47568	42,9
2	у тому числі власного капіталу, тис. грн.	2463	9198	17578	15115	в 7,1 рази	8380	91,1
3	Валовий прибуток, тис.	40166	96877	112264	72098	в 2,8 рази	15387	15,9
4	Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування, тис. грн.	8152	20486	32441	24289	в 3,0 рази	11955	58,4
5	у тому числі чистий прибуток, тис. грн.	6618	16692	26495	19878	в 4,0 рази	9803	58,73
6	Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	9684	24885	44127	34444	в 5,5 рази	19243	77,3
7	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	178235	360975	398923	220688	в 2,2 рази	37948	10,5
8	Чистий дохід від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн.	218401	457853	511188	292786	в 2,3 рази	53335	11,7
9	Рентабельність капіталу, %	13,7	18,5	20,5	6,7		2,0	
10	Рентабельність власного капіталу, %	268,7	181,5	150,7	-118,0		-30,7	
11	Рентабельність продукції, %	5,4	6,9	11,1	5,6		4,2	
12	Валова рентабельність продажу, %	18,4	21,2	22,0	3,6		0,8	
13	Чиста рентабельність продажів, %	3,0	3,6	5,2	2,2		1,5	

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Рентабельність капіталу за 2020-2022 рр. зросла з 13,7% до 20,5%, власного капіталу – знизилась з 268,7% до 150,7%, продукції – збільшилась з 5,4% до 6,9%, валова рентабельність продажу – підвищилась з 18,4% до 22,0%, чиста рентабельність продажів – з 3,0% до 5,20% (рис. 2.16).

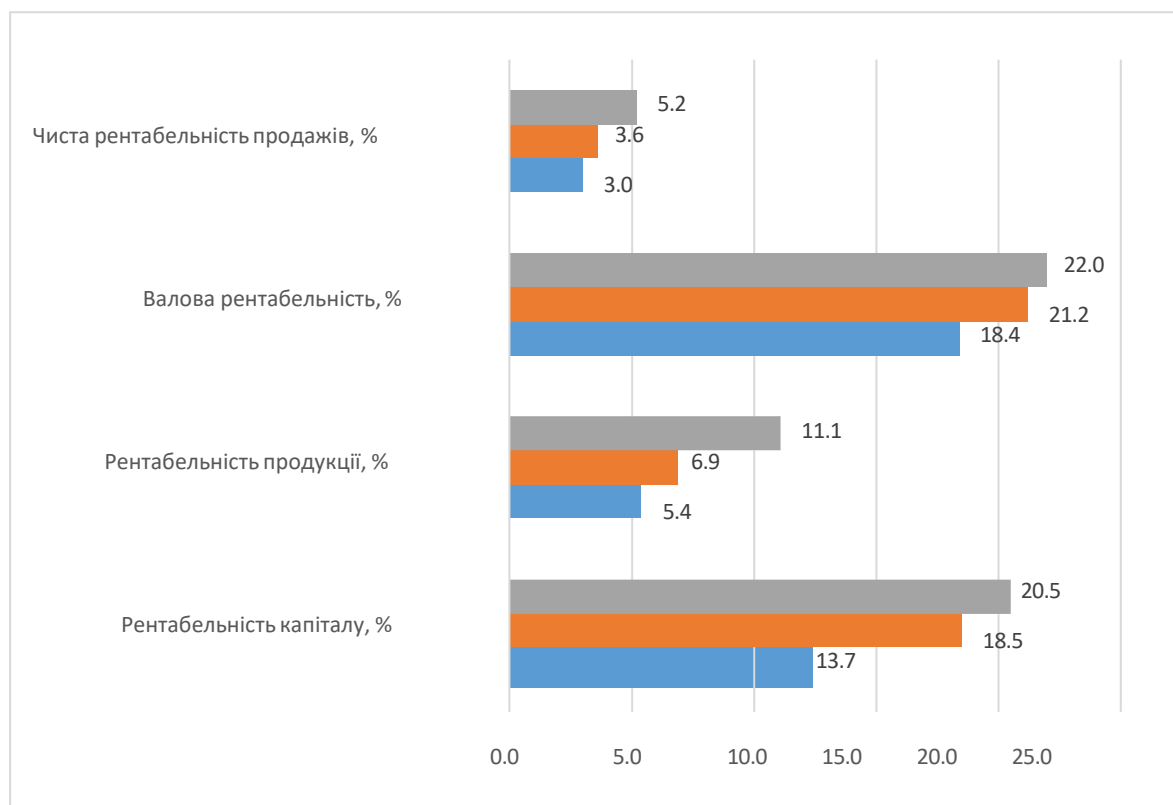

Рис. 2.16 – Динаміка рентабельності діяльності ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Проведемо оцінку показників структури капіталу ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр. на основі розрахунку узагальнюючих та часткових показників фінансової стійкості, які характеризують джерела формування запасів на підприємстві.

Показники структури капіталу характеризують ступінь захищеності інтересів кредиторів й інвесторів, що мають довгострокові вкладення в підприємство. До них відносять: коефіцієнт автономії, коефіцієнт концентрації залученого капіталу, співвідношення власних і позикових коштів, коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів, коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів та інші. Далі наведений порядок розрахунку цих показників.

Показники фінансової структури капіталу ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 роки наведені в табл. 2.14.

Таблиця 2.14 – Аналіз показників фінансової структури капіталу ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

№	Показники	Роки:			Відхилення			
					2022 від 2020		2022 від 2021	
		2020	2021	2022	Абсолютне	Темп зрост., %	Абсолютне	Темп зрост., %
1	Сума власних обігових коштів, тис. грн.	-16787,3	-31796,8	-63923,2	-47135,9	-32126,4	-16787,3	-31796,8
2	Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами ($\geq 0,1$)	-0,376	-0,362	-0,835	-0,459	-0,474	-0,376	-0,362
3	Маневреність власних обігових коштів (високе значення поканика)	-0,024	-0,169	-0,127	-0,103	0,042	-0,024	-0,169
4	Коефіцієнт економічної незалежності ($\geq 0,5$)	0,046	0,102	0,118	0,072	0,016	0,046	0,102
5	Коефіцієнт фінансової залежності (близько 2)	21,670	9,783	8,456	-13,213	-1,327	21,670	9,783
6	Коефіцієнт маневреності власного капіталу ($\geq 0,5$)	-0,220	-0,219	-0,373	-0,153	-0,154	-0,220	-0,219
7	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу ($< 0,5$)	0,954	0,898	0,882	-0,072	-0,016	0,954	0,898
8	Коефіцієнт фінансової стабільності (≥ 1)	-0,230	-0,243	-0,423	-0,192	-0,179	-0,230	-0,243
9	Коефіцієнт фінансової стійкості (0,7-0,9)	0,196	0,177	0,181	-0,015	0,004	0,196	0,177

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

Згідно даних табл. 2.14, коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами не відповідає нормативному значенню ($\geq 0,1$), що дозволяє

стверджувати про неспроможність ТОВ «ЮГФУД» фінансувати оборотні активи за рахунок власних коштів.

Від'ємне значення показника маневреності власних обігових коштів свідчить про нездатність підприємства швидко відповідати за своїми короткостроковими зобов'язаннями за рахунок власного капіталу.

Коефіцієнт економічної незалежності нижче нормативного значення ($\geq 0,5$), що не дозволяє ТОВ «ЮГФУД» фінансувати активи за рахунок власного капіталу.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу в 2020-2022 рр. мав від'ємне значення (при нормативному $\geq 0,5$), що свідчить про недостатність власних фінансових ресурсів для фінансування необоротних активів та частини оборотних. В короткостроковій та довгостроковій перспективі ТОВ «ЮГФУД» не може бути фінансово стабільним, оскільки в 2020-2022 рр. показник фінансової стабільності мав від'ємне значення при нормативному значенні (≥ 1). Коефіцієнт фінансової стійкості свідчить про те, що активи ТОВ «ЮГФУД» у 2020 р. фінансувалися за рахунок власного капіталу та довгострокових позикових фінансових ресурсів на 19,6%, в 2021 р. на 17,7%, в 2022 р. на 18,2%. Низьке значення показника при нормативному 0,7 - 0,9 свідчить про високий рівень ризику втрати платоспроможності та невизначені перспективи функціонування підприємства.

Остаточний висновок про фінансовий стан підприємства зробимо на підставі розрахунку узагальнюючих показників фінансової стійкості ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр., що представлені в табл. 2.15.

При оцінці фінансового стану ТОВ «ЮГФУД» необхідно враховувати, що підприємство мало:

- нестачу власних обігових коштів для формування запасів (E1) у 2020 р. в сумі 28904,6 тис. грн., у 2021 р. – у сумі 49074,1 тис. грн., у 2022 р. у сумі 81851,4 тис. грн.;

- нестачу власних обігових та довгострокових позикових коштів для формування запасів (E2) у 2020 р. в сумі 17458,6 тис. грн., у 2021 р. – у сумі

38218,3 тис. грн., у 2022 р. – у сумі 71045 тис. грн.

Таблиця 2.15 – Аналіз узагальнюючих показників фінансової стійкості
ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

	На кінець 2020 року	На кінець 2021 року	На кінець 2022 року
1. Наявність власних обігових коштів для формування запасів – Н1	-28233,3	-42652,6	-74728,8
2. Наявність власних обігових та довгострокових позикових коштів для формування запасів – Н2	-16787,3	-31796,8	-63923,2
3. Наявність власних обігових, довгострокових і короткострокових позикових коштів для формування запасів – Н3	31416,6	68707,2	60474,3
4. Запаси – Н4	671,3	6421,5	7122,6
5. Надлишок (+) нестача (-) власних обігових коштів для формування запасів – Е1	-28904,6	-49074,1	-81851,4
6. Надлишок (+) нестача (-) власних обігових та довгострокових позикових коштів для формування запасів – Е2	-17458,6	-38218,3	-71045,8
7. Надлишок (+) нестача (-) власних обігових, довгострокових і короткострокових позикових коштів для формування запасів – Е3	30745,3	62285,7	53351,7

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

– надлишок власних обігових, довгострокових і короткострокових позикових коштів для формування запасів (Е3) у 2020 р. в сумі 30745,3 тис. грн., у 2021 р. – у сумі 62285,7 тис. грн., у 2022 р. – у сумі 53351,7 тис. грн.

Показники платоспроможності ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр. приведені в табл. 2.16.

Таблиця 2.16 – Аналіз показників платоспроможності ТОВ «ЮГФУД» за 2020-2022 рр.

Показники	На кінець 2020	На кінець 2021	На кінець 2022	Відхилення (+,-) 2022 року до	
				2020	2021
1. Показник покриття (> 1)	0,727	0,734	0,545	-0,182	-0,190
2. Показник швидкої ліквідності (0,6-0,8)	0,716	0,680	0,494	-0,222	-0,186
3. Показник абсолютної ліквідності (0,1)	0,007	0,045	0,058	0,051	0,013

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства

РОЗДІЛ 3. РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ НА ТОВ ЮГФУД»

Шляхи покращення фінансового стану будь-якого підприємства, в тому числі й діяльності ТОВ «ЮГФУД», слід шукати у площині формування конкурентних переваг його продукції (робіт, послуг) та виробничого колективу в цілому. Важливе значення в цьому процесі відіграє рівень інноваційної активності керівництва підприємства. Впровадження інноваційних технологій виробництва може значно підвищити обсяги продукції за незмінного об'єму застосовуваних ресурсів. Це, у свою чергу, забезпечить скорочення виробничої собівартості товарів, робіт, послуг [8; 11; 16; 20; 23; 26; 34].

Проведений в дані кваліфікаційній роботі аналіз виробничої діяльності підприємства та формування доходів надає можливість обґрунтувати та розробити напрями й резерви підвищення прибутків у ТОВ «ЮГФУД».

Аналіз економічного та фінансового стану ТОВ «ЮГФУД» дозволив встановити, що головним шляхом зростання доходу підприємства є формування ефективного асортименту продукції. Для споживача оптимальний асортимент – це сукупність товарів, що максимально задовольняють потреби, а для виробника – це набір товарів, реалізація якого, дозволяє підприємству досягти максимально ефективного функціонування.

Даний вид аналізу ґрунтується на відомому принципі Парето, який у даному випадку формулюється наступним чином: 20% продукції забезпечують 80% прибутків компанії. Метою підприємства при проведенні такого аналізу є визначення ключових товарів, і управління цією 20-відсотковою групою, яке створить контроль над 80 відсотками грошових надходжень.

При проведенні аналізу продукції усі товари поділяються на три групи:

Група «А» – максимально цінні товари, що займають 20% асортименту продукції і приносять 80% продажів;

Група «В» – малоцінні товари, які займають 30% асортименту продукції й забезпечують приблизно 15% продажів;

Група «С» – мало затребувані товари, що займають 50% асортименту і забезпечують лише 5% продажів.

Перший захід. ТОВ «ЮГФУД» у своєму асортименті налічує понад два десятки видів різноманітної продукції. На основі номенклатури товарів і розміру виручки від реалізації продукції по кожній асортиментній групі за 2022 р. проведено АВС-аналіз з метою виявлення найменш значимих в даних групах товарів за прибутковістю, тобто тих, виробництво і реалізацію яких слід звернути й вирішити, куди направити вивільнені кошти.

Результати АВС-аналізу за асортиментною групою «Ролліні та аналоги» наведено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Результати АВС-аналізу за асортиментною групою
«Ролліні та аналоги» ТОВ «ЮГФУД»

Види виробів	Обсяг реалізації за 2022 р., тис. грн.	Частка в обігу, %	Група	Відсоткове значення групи
1.Ролліні з куркою 120 гр.	82054	22,39	А	94,18
2.Ролліні з бринзою та шпинатом 120 гр.	76072	20,76		
3.Ролліні з телятиною 120 гр.	38635	10,54		
4.Ролліні з вишнею 120 гр.	34560	9,41		
5.Ролліні з грибами 120 гр.	32531	8,88		
6.Ролліні з сиром та зеленню 120 гр.	23383	6,38		
7.Ролліні з яблуком 120 гр.	22842	6,23		
8.Ролліні з сиром та родзинками 120 гр.	21104	5,76		
9.Ролліні з куркою та грибами 120 гр.	14023	3,83		
10.Ролліні з картоплею 120 гр.	2369	0,65	В	5,23
11.Ролліні з полуницею 120 гр.	2227	0,60		
12.Ролліні з бринзою та шпинатом 90 гр.	1960	0,53		
13.Ролліні з гарбузом 120 гр.	1955	0,53		
14.Ролліні з куркою вип. зам. 90 гр.	1505	0,41		
15.Ролліні з шинкою та сиром 120 гр.	1338	0,36		
16.Ролліні міні з бринзою та шпинатом 800 гр.	1247	0,34		
17.Ролліні міні з куркою 800 гр.	1146	0,31		
18.Ролліні міні з телятиною 800 гр.	827	0,23		
19.Ролліні з вишнею вип. зам. 90 гр.	772	0,21		
20.Ролліні з грибами вип. зам. 90 гр.	763	0,21		
21.Ролліні з телятиною вип. зам. 90 гр.	725	0,20		
22.Ролліні міні з вишнею 800 гр.	654	0,18		
23.Кріспі ролл з маком 100 гр.	606	0,16		
24.Ролліні з смородиною 120 гр.	585	0,16		
25.Ролліні з яблуком вип. зам. 90 гр.	560	0,15		
26.Ролліні з обліпихою 120 гр.	300	0,08		

27.Ролліні з Тофу та шпинатом 120 гр.	294	0,08	С	0,59
28.Ролліні з ягодами 120 гр.	271	0,07		
29.Ролліні з грильняжем 120 гр.	264	0,07		
30.Ролліні міні з яблуком 800 гр.	257	0,06		
31.Ролліні міні з сиром та зеленню 800 гр.	222	0,05		
32.Ролліні з ягодами вип. зам. 90 гр.	77	0,02		
33.Ролліні з Тофу та зеленню 120 гр.	69	0,02		
34.Ролліні з маком 120 гр.	45	0,01		
35.Кріспі ролл з куркою та грибами 100 гр.	19	0,01		
36.Кріспі ролл з бринзою 100 гр.	17	0,00		
37.Кріспі ролл з грильняжем 100 гр.	12	0,00		
38.Кріспі ролл з вишнею 100 гр.	3	0,00		
39.Кріспі ролл з гарбузом 100 гр.	2	0,00		
40.Кріспі ролл з яблуком 100 гр.	2	0,00		
Разом	366396	100,00	-	100,00

Джерело: побудовано автором на основі звітності підприємства

Аналіз табл. 3.1 дозволяє зробити висновок, що найбільш стабільним попитом та великим обсягом продажів є 9 перших видів «Роллінів», що потрапили в групу А.

Загалом вироби групи А у загальному обсязі продукції асортиментної групі «Ролліні та аналоги» займають 94,2% від всього товарообігу виробів.

До виробів групи В потрапили товари 10 – 25 із табл. 3.1, які забезпечують 5,23% в обсязі реалізації даної асортиментної групи продукції ТОВ «ЮГФУД».

Щодо товарів групи С, а це 15 найменувань (26 – 40), то їхня питома вага в загальному обсязі реалізації лише 0,59%. На нашу думку, слід рекомендувати керівництву товариства прийняти рішення про виведення цих позицій з асортименту підприємства та пере направлення коштів на розвиток виробництва, наприклад, виробів груп А і В.

Сумарний обсяг реалізації виробів групи С за асортиментною групою «Ролліні та аналоги» в ТОВ «ЮГФУД» складає 2162 тис. грн. Їх можна розглядати як вивільнені кошти, що можуть бути спрямовані керівництвом товариства на нагальні потреби виробництва, зокрема, на розвиток реалізації товарів груп А і В даної асортиментної групи.

Аналогічно був проведений детальний АВС-аналіз за асортиментними

групами «Бонетна продукція», «Тісто», «Вироби з тіста Філо інші», «Хліба» (див. додатки А, Б, В). У результаті були отримані наступні підсумки сумарного обсягу реалізації виробів груп С (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Сумарні обсяги реалізації виробів категорії С за асортиментними групами ТОВ «ЮГФУД»

Асортиментна група	Об'єм вивільнених коштів, тис. грн.
«Ролліні та аналоги»	2162,
«Бонетна продукція»	7427,4
«Тісто»	70,8
«Вироби з тіста Філо інші»	2649,5
«Хліба»	3,0
Разом	12312,7

Джерело: побудовано автором на основі звітності підприємства

Отже, загальний об'єм вивільнених коштів за п'ятьма асортиментними групами ТОВ «ЮГФУД» складатиме 12312,7 тис. грн. ($2162 + 7427,4 + 70,8 + 2649,5 + 3,0$).

Другий захід. Окрім визначених в попередньому підрозділі рішень у процесі формування стратегії управління доходами, виникає потреба вдосконалити інші напрямки резервів, які виконують функцію забезпечення зростання доходів ТОВ «ЮГФУД».

Ми пропонуємо в якості другого заходу, спрямованого на виявлення й опанування резервів підвищення прибутку на досліджуваному підприємстві, посилення ринкової позиції ТОВ «ЮГФУД» за рахунок розширення мережі роздрібної торгівлі на основі відкриття нових торгових точок.

Підприємству рекомендується відкрити в районних центрах Одеської області 10 додаткових точок роздрібної торгівлі продукцією ТОВ «ЮГФУД». Річний економічний ефект від розширення мережі роздрібної торгівлі може бути визначеним за наступною формулою:

$$E_k = (K_{\text{вир}} \times T_{\text{Од}} \times 360 \times K_p - K) \times N_{\text{тт}}, \quad (3.1)$$

де $K_{\text{вир}}$ – коефіцієнт, який враховує ризики господарської діяльності;

$T_{\text{Од}}$ – середній добовий товарообіг однієї торгової точки, тис. грн.;

K_p – середній рівень рентабельності продажів, коефіцієнт;

K – середні витрати на організацію однієї торгівельної точки, тис. грн.;

$N_{\text{тт}}$ – кількість додаткових торгових точок роздрібної торгівлі.

Розрахуємо річний економічний ефект від розширення мережі роздрібної торгівлі досліджуваного підприємства за наступних умов: $K_{\text{вир}} = 0,8$; $T_{\text{Од}} = 6$ тис. грн.; $K_p = 0,1$ (10%); $K = 40$ тис. грн.; $N_{\text{тт}} = 10$. Отримаємо:

$$E_k = (0,8 \times 6 \times 360 \times 0,1 - 40) \times 10 = 1328 \text{ (тис. грн.)}$$

Отже, посилення ринкової позиції ТОВ «ЮГФУД» за рахунок розширення мережі роздрібної торгівлі в результаті відкриття нових торгових точок буде сприяти збільшенню реалізації продукції та прибутку підприємства на 1328 тис. грн.

У зведеному виді програма заходів щодо підвищення прибутку ТОВ «ЮГФУД» наведено в табл. 3.3.

Таким чином, підводячи підсумки впровадження в діяльність ТОВ «ЮГФУД» організаційно-технічних заходів щодо підвищення прибутку підприємства, приходимо до наступного висновку: при капітальних витратах у розмірі 400 тис. грн. підприємство здатне отримати додатковий прибуток у розмірі 13,64 млн. грн. При цьому перший запропонований захід практично не потребує капітальних витрат, а другий запропонований захід характеризується коефіцієнтом економічної ефективності 3,32 ($1328 : 400$) і терміном окупності 0,3 року ($400 : 1328$) додаткових капітальних витрат.

Таблиця 3.3 – Результати впровадження в діяльність ТОВ «ЮГФУД»
заходів щодо підвищення прибутку підприємства

Запропоновані заходи	Витрати, тис. грн.	Економічний ефект, тис. грн.	Коефіцієнт економічної ефективності	Термін окупності, років	Результат впровадження
Удосконалення асортиментної політики на основі ABC-аналізу	-	12312,7	-	-	Ефективна асортиментна політика, збільшення прибутку
2. Посилення ринкової позиції за рахунок розширення мережі роздрібної торгівлі	400	1328	3,32	0,3	Буде сприяти збільшенню реалізації продукції та прибутку
Разом	400	13640,7	-	-	-

Джерело: розроблено автором

ВИСНОВКИ

1. Для визначення фінансових результатів у бухгалтерському обліку передбачається послідовне зіставлення доходів і витрат, здійснених для отримання цих доходів від усіх видів діяльності. Основними показниками прибутку (збитку), які використовуються для оцінки виробничо-господарської діяльності, є: валовий прибуток (збиток), прибуток (збиток) від операційної діяльності, прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування, прибуток (збиток) від звичайної діяльності

2. При розподілі прибутку підприємства, визначенні основних напрямків його використання насамперед враховується стан конкурентного середовища, що може диктувати необхідність істотного розширення і відновлення виробничого потенціалу підприємства. Відповідно до цього визначаються масштаби відрахувань від прибутку у фонди виробничого розвитку, ресурси яких призначаються для фінансування капітальних вкладень, збільшення оборотних коштів, забезпечення науково-дослідної діяльності, упровадження нових технологій, переходу на прогресивні методи праці

3. На величину прибутку підприємства впливає велика кількість різноманітних факторів. Основу класифікації чинників прибутку складає їх поділ на зовнішні та внутрішні. Найбільший інтерес для вивчення складають внутрішні чинники, бо саме на них підприємство може впливати безпосередньо, й саме вони є найголовнішими важелями впливу на формування прибутку підприємства. Їх глибоке дослідження є основою для прийняття управлінських рішень у сфері управління прибутком.

4. З метою виявлення можливостей зростання доходів і прибутків ТОВ «ЮГФУД» проведено аналіз впливу, в першу чергу, внутрішніх економічних факторів на діяльність підприємства. Переважна кількість факторів впливають позитивно, але на зовнішні фактори підприємство не завжди може вплинути, тому воно повинно пристосуватися до них.

5. Проведений в роботі аналіз показав, що в досліджуваному періоді підвищилась середня заробітна плата працівників підприємства, скоротився середній час обороту оборотних запасів та дебіторської заборгованості. Дослідження показників фінансового стану підприємства за 2020-2022 рр. щодо ліквідності, структура джерел формування капіталу, стан оборотних активів, основного капіталу надало можливість зробити висновок про платоспроможність ТОВ «ЮГФУД».

6. Дослідження економічних та фінансових показників дозволило поставити конкретні цілі й завдання при формуванні системи управління доходами та вибрати методи для розв'язування поставлених завдань, розроблені, визначені та обґрунтовані напрями удосконалення управління доходами ТОВ «ЮГФУД».

7. З метою підвищення об'ємів продажу продукції підприємства, структурування та визначення чітких лідерів і аутсайдерів серед всіх груп продукції, для коригування асортиментної політики ТОВ «ЮГФУД» запропоновано проведення детального АВС-аналізу ефективності п'яти головних асортиментних груп продукції підприємства. Це надало можливість визначити, що перший запропонований захід практично не потребує капітальних витрат і забезпечує вивільнення коштів в розмірі 12,313 млн. грн.

8. Другий запропонований захід, що полягав у посиленні ринкової позиції ТОВ «ЮГФУД» за рахунок розширення мережі роздрібної торгівлі характеризується економічним ефектом у розмірі 1,328 млн. грн., коефіцієнтом економічної ефективності 3,32 і терміном окупності 0,3 року додаткових капітальних витрат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баліцька В, В. Вартісні і структурні характеристики оборотного капіталу вітчизняних підприємств. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 12. С. 31-37.
2. Бандурка О. М., Коробов М. Я., Орлов П. І., Петрова К. Я. Фінансова діяльність підприємства: Підручник. Київ: Либідь, 2018. 206 с
3. Баранцева С. М. Фактори, які впливають на вибір стратегії управління прибутком з урахуванням концепції життєвого циклу підприємства. *Торгівля і ринок України*. 2012. Вип. 34. С. 203–208.
4. Биба В. В., Ковалець М. В. Чинники, що впливають на прибуток сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2016. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4960>
5. Білошапка В. А. Резерви зростання результативності бізнесу в умовах економічного спаду. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. № 1(155). С. 115–117.
6. Благоразумова О. В., Коренюк А. С. Розвиток фірмової торгівлі в системі управління конкурентоспроможністю м'ясопереробних підприємств. *Ефективна економіка*. 2019. № 2. URL: <http://10.32702/2307-2105-2019.2.55>
7. Бланк І. А. Фінансовий менеджмент: Учбовий курс. К.: Ніка центр, 2009. 528 с.
8. Блонська В. І., Васильців Т. Г., Гринкевич С. С. Економіка підприємства: теорія і практикум. Львів: Магнолія. 2012. 688 с.
9. Бутинець Ф. Ф., Мних Є. В., Олійник О. В. Економічний аналіз. Практикум. Житомир: ЖІТІ, 2010. 186 с.
10. Генеза ринкової економіки (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка, економічний аналіз, економіка підприємства, менеджмент, маркетинг, фінанси, банки, інвестиції, біржова діяльність): терміни, поняття персоналії. За наук. ред. Г. І. Башнянина і В. С. Іфтемічука. К.: «Магнолія плюс», 2004. 688 с.

11. Гетьман О. О. Економіка підприємства. К.: ЦНЛ, 2011. 488 с.
12. Глівенко С. В., Соколов М. О., Теліженко О. М. Економічне прогнозування: Навч. посібник. 3-є видання, доп. Суми: ВТД
13. Головка Т. Методика аналізу фінансової звітності підприємства. Київ: Компас. 2017. 304 с.
14. Гончаров А. Б. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2013. 240 с.
15. Гречко А. В., Мельнікова О. М. Дослідження факторів впливу на прибутковість підприємства та пошук резервів збільшення прибутку. *Ефективна економіка*. 2017. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5862>
16. Грідчина М. В. Фінансовий менеджмент: Курс лекцій. Київ. 2016. 158 с.
17. Дженкова Г. К. Фактори зростання прибутку промислового підприємства. *Культура народів Причорномор'я*. 2008. № 126. С. 30–31.
18. Економічна енциклопедія : У трьох томах. Т.1 / Редколегія: С. В. Мочерний (відповідальний ред.) та ін. К.: Видавничий центр «Академія», 2000. 863 с.
19. Заруба О. Д. Основи фінансового аналізу та менеджменту: Практичний посібник. Київ, 2015. С.98.
20. Захаров П. О., Милько І. П. Методика статистичного моделювання ресурсів і дохідності підприємств малого і середнього бізнесу. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. №12 (102). С. 79–87.
21. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. 2-ге вид., тереотип. К.: МАУП, 2011. 152 с.
22. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент. Київ, 2016. 531 с. КНЕУ, 2017. 263 с.
23. Ковальчук І. В. Економіка підприємства. К.: Знання, 2012. 679 с.
24. Кожанова Є. П., Коюда О. П. Факторний аналіз прибутку. *Фінанси України*. 2009, № 4, С. 33–40.

25. Кононенко О. Читаем финансовую отчетность. Харків: Фактор, 2017. 265 с.
26. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності. Університетська книга», 2017. 212 с.
27. Криленко В. Механізм забезпечення прибутковості вітчизняних підприємств. *Економіка*. 2012. № 10 (100). С. 203–211.
28. Круш П. В., Клименко О. В., Подвігіна В. І., Гулевич В. О. Капітал, основні та оборотні засоби підприємства. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 328
29. Лиса О. В. Особливості визначення потреби підприємства в оборотному капіталі. *Держава та регіони*. Серія: Економіка та підприємництво. 2019. № 6. С.180–182.
30. Мазур О. Є. Ринкове ціноутворення. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 480 с.
31. Майборода О. В., Хлопкова С. Ю. Оптимізація структури капіталу та його вплив на фінансовий потенціал. *Ефективна економіка*. № 12, 2018. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/94.pdf
32. МСБО 18 "Дохід" : за даними Міністерства фінансів України. URL: http://www.minfin.gov.ua/document/92429/МСБО_18.pdf
33. Нагайчук В. В. Концептуальний підхід до управління якістю прибутку підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2012. № 2. С. 62–66.
34. Одінцова Т. М., Невмержицька О. В., Чаус І. В. СVP-аналіз як інструмент управління фінансовими результатами підприємства. *Фінансовий простір*. 2013. № 1 (9). С. 90–95.
35. Остапенко О. А., Дейнека О. В. Сутність поняття «фінансовий результат» та особливості його формування. *Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ*. 2013. № 4. С. 353–360.
36. Панченкова Ю. В., Зеленська О. Г. Економічна суть доходів основної діяльності промислового підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21.10. С. 239–248.

37. Пасічник В. Г. Організація виробництва. К.: ЦНЛ, 2013. 248 с.
38. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємства. К.: КНЕУ, 2012. 571 с.
39. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.2009р. № 87. ІАС «Парус-Україна». 2010.
40. Попазова О. В. Джерела формування оборотного капіталу. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2018. №1. С.275–279.
41. Попович О. В., Діденко Н. Ю. Тлумачення економічної сутності категорії «дохід». *Економіка і суспільство*. Мукачівський державний університет. 2016. Вип. 7. С. 975–978.
42. Попович Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. Тернопіль: Економічна думка, 2011. 186 с.
43. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України. Збірник нормативних актів із реформування бухгалтерського обліку в Україні. К., 2017.
44. Про внесення змін до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»: Закон України. Нормативні акти з фінансів, податків, страхування та бухгалтерського обліку. 2017, № 8.
45. Про компанію – ТМ Valesto. <https://valesto.org/pro-kompaniyu/>
46. Роль і місце прибутку в економіці підприємства. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/22299/
47. Романова Т. В., Даровський Є. О. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2015. № 4, URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3976>
48. Семенов Г. А. Економіка підприємства. К. : Центр навчальної літератури, 2014. 324 с.
49. Семюелсон П. А., Нордгауз В. Д. Макроекономіка : Пер. з англ. К. : Основи, 1995. 750 с.
50. Слав'юк Р. А. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2014. 460 с.

51. Соколовська А. М. Основи теорії податків : навч. посіб. К.: Кондор, 2010. 193 с.

52. Столярчук А. В., Рудь Е. Н. Повышение финансовых результатов предприятий пищевой промышленности путём эффективного управления расходами. *Бизнес Информ.* 2012. № 12. С. 204–206.

https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/40292090/

53. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2013. 554 с.

54. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2013. 412 с.

55. Цал-Цалко Ю. С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз. Житомир: ЖІТІ, 2016. 344 с.

56. Чорна Л. О. Прибуток як інтегральний показник господарської діяльності підприємства. *Ефективна економіка.* 2013. № 1. URL:

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1997&p=2>

57. Шиян Д. В., Строченко Н. І. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. К.: Видавництво АСК, 2013. 240 с.

58. Шлійко А. В. Економіка підприємництва на ринку товарів і послуг. К.: ЦНЛ, 2012. 376 с.

59. Шмиголь Н., Балака Т. Дохід підприємства : історичні етапи формування категорії в обліку та економічній теорії. *Приазовський економічний вісник.* 2017. Вип. 1(01). С. 3–9.

60. ЮГФУД — Код ЄДРПОУ 40292090

61. Юхименко П. І., Леоненко П. М. Історія економічних учень : Навчальний посібник. К.: Знання-Прес, 2000. 514 с.

62. Янковий О. Г., Будницька А. О. Факторний аналіз прибутку як важлива складова виявлення резервів підвищення ефективності діяльності підприємства. Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції «Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток». Харків: ХНУБА, 2020. С. 43–45.

63. Янковий О. Г., Зюзіна Д. В. Факторний економічний аналіз прибутку підприємства. «Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку»: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Херсон, 28 квітня 2020 р. Херсон: Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2020. С. 345–347.

64. Янковий О. Г., Кошельок Г. В. Фактори формування прибутку підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. ОНЕУ, 2011, № 43, с. 298–305.

65. Янковий О. Г., Кошельок Г.В., Куперман В. В. Дослідження чутливості прибутку підприємства за допомогою граничного аналізу: *Південноукраїнський правничий часопис*. Одеса, ОДУВС, 2009. № 1. С. 253–255.

66. Янковий О. Г., Шевченко Д. О. Кайзен-костінг як сучасний підхід до управління витратами підприємства. Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах: Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. м. Полтава, 15-16 квітня 2021. С. 289–292.

67. Янковий О. Г., Янковий В. О. Управління беззбитковістю на рівні підприємства за допомогою CVP-аналізу. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право : Науковий журнал*. 2015. № 1 (72). С. 17–30.

ДОДАТКИ

Керівником компанії ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЮГФУД" є ШАРПЕ ГАННА ОЛЕКСАНДРІВНА.

Організаційно-правова форма фірми ТОВ "ЮГФУД" - ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ. Основний вид діяльності (КВЕД) – 10.73 Виробництво макаронних виробів і подібних борошняних виробів.

Ще ви можете подивитись судові рішення, в яких згадується фірма ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЮГФУД", і стан розгляду справ.

Контактні відомості організації ТОВ "ЮГФУД"
Телефон: +380487717997

Компанія ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЮГФУД" зареєстрована за юридичною адресою Україна, **5, Одеська обл., місто Одеса, ** КМ СТАРОКИЇВСЬКОЇ ДОРОГИ.

Також ми надаємо історію всіх оновлень у реєстраційних документах установи, стан розгляду справ, судові рішення та фінансову звітність щодо підприємства ТОВ "ЮГФУД".

Повне найменування юридичної особи (станом на 10.05.2024)	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ЮГФУД
Скорочена назва	ТОВ "ЮГФУД"
Назва англійською	LIMITED LIABILITY COMPANY SOUTHFOOD (LLC SOUTHFOOD)
Статус юридичної особи (станом на 10.05.2024)	✔ Не перебуває в процесі припинення
Код ЄДРПОУ	40292090
Дата реєстрації	22.02.2016 (8 років 2 місяці)
Уповноважені особи	ШАРПЕ ГАННА ОЛЕКСАНДРІВНА